

ARCHA

1
2003

ZPRAVODAJ O VÝCHOVĚ A VYUŽITÍ VOLNÉHO ČASU DĚTÍ A MLÁDEŽE

o vlastenectví - redakčník - ztrácíme paměť? - být čechem-a-slovákem - vlastenectví? to znamená něco vlastnit?
- české vlastenectví na cestě k dospělosti - podepiš a nezdržuj - děti dětem - víno, ženy, zpěv... a vlast na dlani - youropa - budoucnost evropy - další rok jistoty s generali - črdm aneb „střecha“ se vám představuje

O vlastenectví

Milý Jakube, hlavou se mi na téma vlastenectví honí docela eklektická změt zážitků, dojmů, vizuálních vjemů... Prezident, u nás tak trochu symbol, končí úřad a já se tedy ptám, jestli jsme vlastenci my všichni, kdo jsme ho měli rádi i s jeho nedostatky (protože kdo je nemá), komu se přeci jen líbily trochu okázalé projevy moci – vlajčičky a fanfárky a majestátní standarta nad Hradem a co já vím ještě. Kdo jsme byli hrdí na jeho světové renomé a děsili se předem jeho některých nerenomovaných nástupců. Znáš pár lidí – a sám mezi ně patřím také – kteří cítí dojetí a vnitřní hnutí, když se zpívá při nějaké pěkné a velké příležitosti hymna a vlajka jde nahoru. Je tohle vlastenectví? Snad dvacet let skládali tomíci v mém oddílu slib na vlajku a při zpěvu naší hymny: krojované postavy v záři pohasínajících plamenů. Víš, zní to jako klišé, ale do dětských duší se tyhle chvíle přeci jen nesmazatelně zapisují.

Vlastenectví? Nesdílím nadšení davů nad vítězstvím našich fotbalových či hokejových borců. Ale přeci: není špatný pocit vidět auto řítící se Prahou, ze kterého nadšený maník huláká a zuřivě mává naší zástavou. Mohl by mávat džískou, přeci!? Vlastenec? Při mých toulkách po světě mě potěší, když slyším češtinu. Uvidím něco od nás. Baťu třeba. Škodovku. Smetanovu Mou vlast v poušti Death Valley v USA. Slovenštinu cestou z jednoho konce Kuby na druhý. Když nadávám na český čurbes, zmatek, lenost úřadů a cojávím ještě při cestě po zemích, které budují rozvinutou kapitalistickou společnost o čtyřicet let déle než my, jsem ještě vlastenec? Obrozenci, legie, naši vojáci západní i východní, odboj proti Heydrichovi, vězni z komunistických lágrů, zakazované hezké české knížky, o všem se dá docela dobře povídat dětem ve škole. Mám-li tu správnou náladu a trochu času mezi vedlejšími věťami a spodobou znělosti, neznám vlastenečtější počín, než se s nimi o tomhle všem bavít. Za vlastence mám také lidi, kteří umí dobře řemeslně pracovat. Postaví hezký dům nebo starému

domu krásně opraví secesní fasádu. Radost podívat. Udělali něco pro vlast! Nedávno jsem byl na rockovém koncertu Za monarchii. Trochu výstřední akce, ale Eugen Brikius, básník a vlastenec, mluvil jako kniha. Poslouchal jsem ho s chutí. Nevolte šašky, volte krále. A tak je to myslím se vším tím vlastenectvím. Myslím, že vlastenci jsou lidé citliví, vzdělání, vnímaví a aspoň trochu zcestovalí. Nesmějí to být zápecníci! A slušní, aspoň trochu; nemordují, neloupi a nelžou lidem, váží si lidské práce a nenechávají je vlašnými cenné výtvořky lidské. To jsou přeci královské vlastnosti. A přidej, Jakube, ještě špetku pracovitosti a nadání a máš vlastence jako když vymaluje.

Tomáš Novotný

ilustrační foto Pavel Drábek, Junák

Redakčník

Jak tak přemítám, čím začít svůj první redakční úvod, aby to mělo trochu šmrnc, pořád mne napadá jen „Archa má cíl, Archa má směr...“. My všichni, kdo se na Arše podílíme, se snažíme, aby svůj směr opravdu měla a dařilo se jí ho udržet a dosáhnout cíle, i když se občas ocitá ve vlnobití. V novém ročníku, jež toto číslo snad důstojně otevírá, je tímto cílem mimo jiné vlastní obměna, jež vás, doufáme, upoutá a zalíbí se. Možná že po prvním pohledu na následující strany si položíte otázku: „V čem vlastně ten slíbený přerod spočívá, nevedí nás tak trochu za nos?!“ Nemusíte se ale bát, za nos vás rozhodně vodit nechceme. Až budete mít v ruce druhé, třetí a další čísla Archy, zjistíte to sami. Díky nově zavedeným pravidelným rubrikám se budete moct spolehnout, že v každém čísle se blíže podíváte na činnost našich sdružení nebo jejich postoj k zvolenému tématu, představíme vám pozoruhodnou osobnost, přineseme zajímavý rozhovor... Každé číslo bude navíc obsahovat vnitřní přílohu, jež bude sloužit hlavně pro „vnitřní záležitosti“ – informace směřující od ČRD M ke sdružením i mezi sdruženími navzájem, nabídky, pozvánky, prosby o pomoc dobrovolníků apod. Zavedení rubrik neznamená, že bychom zcela opustili původní tematické zaměření – tentokrát jsme zvolili téma „**Vlastenectví – úkol nebo přežitek?**“. Možná se to zdá jako trochu tuhé sousto pro začátek, ale je to téma stále aktuální.

Obzvlášť nyní na prahu sjednocující se Evropy bychom si měli ujasnit vztah k vlastní domovině, než se pokusíme jít dál. Neděláme si ambice, že bychom utvářeli něčí názory, chceme jen nabídnout několik různých pohledů na tuto filozofickou otázku. Sami posuďte, jak se nám to podařilo.

Jakub Kořínek

Obsah

- 3** **Rozhovor měsíce** s režisérkou Olgou Sommerovou – spoluautorkou seriálu Ztracená duše národa
- 4 – 6** **Osobnost měsíce:** portrét Erazima Koháka
- 7 – 11** **Takhle je to u nás:** vlastenectví v činnosti sdružení dětí a mládeže
- 13 – 14** **Co nás pálí:** Kříž smíření – české vlastenectví na cestě k dospělosti
- 15** **Co nás pálí:** zamyšlení nad smlouvami sdružení dětí a mládeže s FDM v likvidaci
- 15** **Aktuálně:** zpráva z benefičního koncertu Děti dětem 2003
- 16 – 21** **My, veřejnost, média:** prezentace sdružení ČRD M na veletrhu Regiontour v Brně
- 22** **Zahraničí:** reportáž z mezinárodní konference „Youropa, budoucnost Evropy“
- 23** **Náš partner:** Další rok jistoty s Generali

Ztrácíme paměť?

Otázky pro režisérku Olgu Sommerovou,
spoluautorku seriálu „Ztracená duše národa“

Jaké důvody Vás vedly k vytvoření tohoto seriálu?

S nápadem natočit filmy o politických vězních padesátých let za mnou přišel Jan Štern a já měla radost, že se mi konečně jako dokumentaristce podaří splatit morální dluh vůči hrdinům a hrdinkám tohoto národa, kteří se postavili totalitárnímu režimu za cenu ztráty svobody a hrozby ztráty života. Jejich životy i životy jejich rodin byly poničeny, útrapy výslechů a věznění byly obrovské. Rozhodla jsem se natočit celé životní příběhy těchto lidí, od dětství až do stáří, protože na konkrétním osudu člověka se nejdramatičtěji a nejsilněji zobrazí historie. Důležitý impuls, který nás vedl k uvedení tohoto tématu do médií, byla skutečnost, že dvanáct let po rozpadu komunistického režimu nebyly dosud jeho zločiny potrestány, a to nejen právně, ale ani morálně, formou veřejného odsouzení, ukázání na konkrétní osoby, bachaře či prokurátory, kteří mučili nebo posílali statečně a nevinné lidi na popraviště.

Které z témat seriálu je Vám nejbližší – a proč?

Setkání se všemi těmi velkorysími a kvalitními lidmi bylo pro mne obohacující. Když se setkáte s člověkem, který je ochoten riskovat život za myšlenku svobody a spravedlnosti, vždycky potkáte osobnost, cenného člověka a to je něco, z čeho dál žiji. V tom okamžiku vidím, že nic na světě není ztraceno, že není třeba podléhat malomyslnosti, uvěřím tomu, že se i nadále budou rodit lidi, pro které smysl života nespočívá ve valení vlastní kuličky, ale v zájmu o ideály, které nám všem pomáhají žít důstojně. Odpor, který tito lidé projeví, když nastavili vlastní kůži, nám taky přinesl svobodu, a ta je sladká a nutná k životu. Když jsem točila důstojníky, uvědomila si důstojnost a vlastenectví vojáků, kteří byli připraveni bránit svobodu nás všech. Když jsem točila sedláky, pochopila jsem, že komunisti zničili něco pro život základního, jako kdyby otrávil

půdu, matičku Zemi, ze které se posilujeme všichni, i my, kteří žijeme ve městě. Když jsem točila ženy, viděla jsem, že nesou věznění statečněji než mnoho mužů. Byly to ženy, které ani v kriminále neztratily humor, vzdělávaly se tam a zachovaly si svou důstojnost a úroveň. Když jsem točila faráře, arcibiskupa a řádovou sestru, pochopila jsem, jakou sílu má víra v Boha.

Můžete uvést nějaké lidsky silné momenty z natáčení seriálu – zejména při setkáních se svědky, kteří jsou v něm zachyceni?

Zažila jsem mnoho dojemných chvil, například se starým sedlákem, panem Křivánkem, který byl deset let vězněný. Celou tu dobu na něj žena doma čekala a on vlastně nemohl být přítomen dětství svých tří potomků. Dojala mě sedlačka Lída Šeflová, kterou zavřeli v devatenácti letech, prožila mučení při výsleších, pracovala na polích jižního Slovenska v nelidských podmínkách a nikdy se už nevrátila domů. Když jsem s ní natáčela v ruinách rodného statku, plakala a já plakala s ní. Ale všichni ti lidé byli stateční, velkorysí a vnitřně posílení. Co považují všichni za křivdu, jsou nepotrestané zločiny komunismu.

Obohatila práce na tomto díle Váš osobní pohled na události z posledních padesáti let naší historie?

V té době jsem se narodila, považuji tu dobu za součást svého života, přestože jsem ji na vlastní kůži vědomě neprožila. Můžeme se učit historii, číst knihy, vidět filmy, ale osobní setkání se svědky té hrozné doby je vždycky nejsilnější a nezapomenutelné. Tím, že jsem je poznala, byla jsem obdarovaná.

Jak byste si přáli, aby Váš seriál přijali diváci?

Přála bych si, aby filmy viděli mladí lidé, ale vím, že právě oni se na televizi dívat nebudou. Pokud člověk a vlastně celý národ ztrácí paměť, hrozí

nebezpečí, že se historie bude opakovat. Totalitní režimy rostou z režimu demokratického, alespoň Československo toho bylo dvakrát příkladem. Je mi líto, když vidím, jak zapominající národ hází do volební urny lístky pro komunistickou stranu.

Má pro Vás nějaký významný obsah slovo „vlastenectví“?

Považuji se za vlastenku a nemyslím si, že by byl tento pojem tak omšelý, jak se obvykle předpokládá. Je třeba od sebe oddělit nacionalismus a vlastenectví. Víím, že se v českých zemích vlastenectví nepěstuje, víím taky, že už nelze opakovat zkušenost z první republiky, kdy se národ nacházel v naprosto jiné historické situaci. Nevěřím ani možnostem školy, myslím, že by tam podněty k vlastenectví vyzněly směšně a naprázdno. Věřím v příklad osobností jako je Václav Havel a věřím taky v umění, které v člověku pěstuje emocionalitu. A vlastenectví vyrůstá z lásky a respektu. Jenomže je třeba dokazovat ho činy a to na jakémkoliv poli života.

Jaké rysy by měla mít podle Vás v současné době „duše našeho národa“?

Přála bych si, aby česká národní duše byla více hrdá, solidární a soucitná. Aby byla duchovnější a méně konzumeristická. A protože jsem vlastenka, přála bych si, abych se za ni nemusela stydět.

Ptal se Jiří Zajíc

Být Čechem – a – Slovákem

Motto:

Roman Šantor: Představoval jsem si, že se otázky budou ubírat jinou cestou. Ale naše povídání dostalo úplně jiný záběr. Je hlavně o myšlenkách, ke kterým by se daly klást otázky ještě desítky hodin.

Erazim Kohák: Ochotně bych na ně odpovídal, protože právě o myšlenky tu jde. To jsem totiž já.
z knihy *Poutník po hvězdách*

Takový život...

Erazim Kohák se narodil roku 1933 v Praze. Jeho rodiče, podstatně spojení s „První republikou“, byli za války vězněni, po komunistickém puči se na poslední chvíli před zatčením zachránili útekem do Německa. Po roce a půl se dostali i se svými dvěma dětmi do USA jako zemědělní dělníci (ačkoli oba byli vysokoškoláci). Erazimovi se podařilo vystudovat filosofii a teologii na Yaleově universitě (PhD, 1958). Od roku 1960 působil na Bostonské universitě, kde přednášel filosofii (fenomenologii a etiku). Od roku 1977 žil na lesní samotě ve státu New Hampshire. V roce 2000 byl zařazen do sborníku americké literární kritiky mezi deset nejlépe anglicky píšících autorů ve 20. století.

Na rozdíl od mnoha jiných českých a slovenských exulantů se vrátil (1994) trvale do České republiky. Bydlí v Praze na sídlišti Jižního města. Učí na Filosofické fakultě UK. Napsal celou řadu knih (*Zelená svatozář; Člověk, dobro a zlo; Pražské přednášky; Hesla mladých svišťů* aj.). Je aktivním členem sboru Českobratrské církve evangelické u Klimenta. Na své poválečné skautování v Praze a exilové v Americe (vedl dívčí

oddíl, v němž byly tři jeho dcery) navázal tím, že je stálým příznivcem Junáka i jiných ekologicky zaměřených hnutí (DUHA, ČSOP aj.). Pravidelně přednáší na skautských a ekologických seminářích.

Žité vlastenectví Erazima Koháka

(Citace jsou z knihy rozhovorů s Jiřím Zajícem a Romanem Šantorem „Poutník po hvězdách“)

Pamatuji si, že pro moje rodiče představoval Mnichov základní životní otřes. To, že se bez váhání zapojili do odboje, znamenalo, že žili ve stálém napětí. Samozřejmě jsem to vědomě nezaznamenával, ale cítil jsem, že to tam bylo. Tatínek byl za mobilizace v Anglii na pozvání YMKY, my jsme byli v Praze. Přátelé Ymkari mu tam říkali: „Přivezte si sem rodinu a přečkejte to tady.“ On řekl, že je nás potřeba v Československu. Vrátil se, aby bránil republiku...

Samozřejmě už jsem po válce natolik rozum bral, že jsem kolem sebe pociťoval první otřesy naší společnosti. Třeba veřejnou popravu K. H. Franka. Ta mi připadala jako něco nesmírně brutálního, primitivního, a přesto se to stalo u nás, dělali to naši lidé. Nevěděl jsem si s tím rady... S odsunem Němců to bylo podobné. Na jedné straně jsme měli jasný pocit „dobře jim tak, říkali si o to“. Jenže pak jsem si to snažil srovnat s masarykovskou demokracií, s tou vysněnou první republikou, která přece nemůže vyhánět jednu třetinu obyvatelstva ze země jen kvůli národnosti. Rodiče mě v duchu té masarykovské demokracie vychovávali. Ta pro mě znamenala totéž, co Československo. A najednou to Československo byla jiná země: brutální, zbrutalizovaná...

Podle čeho jsem se rozhodoval, co budu studovat? Tehdy jsem si kladl otázku: Až se vrátíme – a já jsem počítal s tím, že se vrátíme – čeho bude doma nejvíc potřeba? Velice mě vábilo vodní

Po letech na hranicích vlasti...

inženýrství, stavět hráze, průplavy – lidi, já bych tenkrát postavil Gabčíkovo i na Botiči! Ale tehdy jsem si říkal: Komunisti si vychovávají vlastní inženýry, techniky, ale nevychovali si filozofy a teology. Proto jsem se rozhodl, že bude důležité, aby někdo uměl právě tohle, a dal jsem se na to...

Československo, to nebyla ta velmi nedokonalá země, byl to ideál svobodného soužití v úctě a dobré vůli, kterého ta země zdaleka nedosahovala, ale k němuž se hlásila. Rodiče se v tomto ohledu ztotožňovali s T. G. Masarykem, který byl po otci Slovák, matku měl vídeňskou – tedy poněmčenou – Češku, a sám byl doslova Čech-a-Slovák, či jak se říkalo za jeho dětství, „národa českoslovanského v zemích koruny české i Horních Uhrách“. Národnost pro něho byl ideál, který volil...

Proč jsem se vrátil, když vlastně v Americe jsem byl víc než „na vrcholu“? Tehdy jsem si tím hlavu nelámal. Sem přece patřím. Vyrůstal jsem přece jen ve vlasteneckém prostředí, učil jsem se zpívat „Vlast máti až nás zavolá co věrné dítky své.“ V roce 1989 Československo zavolalo. Nemusel jsem se rozhodovat o nic víc než hasič, když zazvoní poplach. Bylo mi jasné, že moje místo je tady. Proto jsem jel a o víc jsem se nestaral, ani co přesně tu budu dělat.

To nebylo bezhlavé. Čtyřicet let jsem to promýšlel. Jen k tomu došlo tak náhle, že ty existenční drobnosti jsem nemohl domýšlet. V těch prvních deseti letech po návratu jsem byl jako kanoista, který sjíždí prudkou kamenitou řeku. Teprve teď, když s vámi hovořím, se mi vynořuje něco jako smysl, kterého jsem si tehdy vůbec nebyl vědom. Tehdy jsem prostě přijel podílet se na obnově své země, přijel jsem učit, psát, pracovat – a to jsem dělal. Teď si uvědomuji, že jsem také hledal svoji českou totožnost. Celý život jsem o sobě prohlašoval, že jsem Čechoslovák, tedy Čech-a-Slovák, ale chápal jsem to čistě podle Masaryka, jako morální ideál. Neměl jsem sebemenší ponětí, co to vlastně znamená, co to zcela konkrétně obnáší v každodennosti života. Kdy se takový Čechoslovák budí? Kdy se koupe? Co má k snídani? Nic jsem nevěděl. Celý život jsem prožil v Americe, všechny moje návyky byly americké. Vždyť mi bylo čtrnáct, když jsme utíkali! Všechny zážitky, které člověka formují – vzdělání, vojnu, manželství, rodičovství – to všechno jsem prožíval v ryze novoanglickém prostředí. Sice ne v té superkonzumní Americe podle českých představ, ale přece jen v Americe. Českou každodennost jsem si nedovedl ani představit. Přišel jsem, abych se stal tím, čím jsem celý život byl, Čechem-a-Slovákem.

Být Čechem znamená žít v pravdě

V opojném údobí po pádu sovětského impéria představovala myšlenka života v pravdě snad nejperspektivnější československý vývoz. Nejprve došla povšimnutí v reportážích o Chartě a v článcích o Patočkově filosofii, pak v článcích o Václavu Havlovi. Konečně v řeči prezidenta Havla před americkým parlamentem vzala americkou veřejnost ztečí. Havlovi se podařilo nemyslitelné:

v jednom vystoupení vrátil Československu dobré jméno, které mu po léta budoval Masaryk a o něž Československo málem přišlo v posledních čtyřiceti letech. Zase jsme byli známi jako národ, který si vepsal do znaku, že „Pravda vítězí“. Do jaké míry dlouhodobě opodstatníme toto předpokládané spojení češství s pravdivostí a důvěryhodností empiricky ve vystupování každého z nás, to bude záležet na nás. Historické oprávnění však má. Myšlenka pravdy, života v pravdě opravdu náleží ke svérázu myšlení, které můžeme považovat za české – a nejen myšlení na české půdě. ... Pravdou se zabývá všechno filosofické myšlení. Na tom není nic svérázně českého. Český je právě praktický důraz na hledání pravdy, na úsilí o život v pravdě.

S manželkou ve vlaku

To je to, co na českém myšlení uchvátilo svět v dobách Husových, Masarykových, a znovu v Chartě 77 a v projevech Jana Patočky a Václava Havla. Naše dobré jméno ve světě, ať si je v daném období zasloužíme či nikoliv, se odvozuje z povědomí českého národa, který své úsilí zaměřuje na život v pravdě.

Ještě v prvních letech poúnorového exilu se mi v Americe nejednou dostalo důvěry i úvěru s odvoláním: „Tak vy jste Čech? Tak mi to dáte příště – Čechům se dá věřit.“ Celý život jsem usiloval o to, abych tuto důvěru nikdy nezklamal. Chtěl jsem být Čechem i v cizí zemi, a být Čechem, to znamená žít v pravdě.

Z úvodu Pražských přednášek 1990

Myšlenka České republiky

Státy se legitimizují myšlenkami. Může to být myšlenka plodná jako to americké „Svobodu a spravedlnost všem“, nebo ničivá, jako sovětská myšlenka vědeckého světónázoru. Avšak musí být natolik silná, aby – slovy Václava Havla – stálo za to za ni trpět: svědomitě platit daně, přijmout

S Olgou Sommerovou

zákonná omezení nebo seskočit do zatměného protektorátu s bombou pro Heydricha. Stát, který se nelegitimizuje ideálem, se těžko může něčeho dožadovat. Může jen přimhuřovat oči nad neřestí a slibovat úplatky.

Naše první Československá republika takový legitimizující ideál nalezla v úsilí národního obrození o národní vyspělost v Masarykově humanitním podání. Válečné trauma ji z části vytlačilo nacionalismem – a únoroví vítězi ji nahradili fanatismem a pravověrností podle ruského vzoru. Po sovětské okupaci zbyla jen únava. Stát se vzdal ideálu: uplácel občany snižováním nároků a individuálními výhodami, které pak hradil dalekosáhlým zanedbáváním infrastruktury. Za fasádou výdobytků socialismu chátral až ke zhroucení.

Po sametovou chvílenku se zdálo, že lidé Listopadu povedou Československo k masarykovskému idealismu. Prezident hovořil o obrodě společnosti, o ekologii, o útlumu obchodu se zbraněmi a o utahování opasek pro dobro země. V jeho slovech zazněla vzdálená odezva J. F. Kennedyho – *Neptej se, co pro tebe udělá tvá země; ptej se, co můžeš udělat pro svoji zem.* Dlouho to nevydrželo. Snad jsme za léta bolševické sociální smlouvy „pomeranč za pravověrnost“ odvykli iniciativě svobodných občanů. Když reklama nahradila marxismus-leninismus, jali jsme se žít reklamně. Koupit si auto se zdálo naléhavější, než chránit životní prostředí. Kolika z nás stojí tato země za to, aby si pro její dobro koupili domácí jogurt místo dovezeného nebo aspoň za inverze jeli tramvají místo autem? Vláda nás k tomu ani nevybízí. Stát, který se nemůže legitimizovat ideálem, nemůže vybízet k sebeomezení. Může jen přimhuřovat oči a nabízet úplatky.

Je to však opravdu, co chceme? Stát, který by si nás kupoval vidinou života jako v reklamě – a zanedbával infrastrukturu civilizovaného soužití, zdravotnictví, školství, ekologii, veřejnou dopravu, bytovou výstavbu, starobní péči a všechno, co by mohlo vyžadovat uskromnění konzumních nároků? Chtěli bychom opravdu stát, který by se nemohl vykázt ideálem společného dobra a tudíž mohl jen přimhuřovat oči a nabízet úplatky? Jistě, dnešní Česká republika nedostala do vínku ideál. Nezrodila se z vůle k české státnosti – spíš se nám přihodila odtržením Slovenska. S rozpadem společného státu jako by se rozpadl společný ideál, stejně těžce narušený léty demagogie. Pak ovšem zbývají jen individuální zájmy. Jenže stát, který se nemůže vykázt

ušlechtilou myšlenkou, stát, který jen tak je, se podle sv. Augustina stává *magnum latrocinium*. Není na čase, abychom se znovu zamyslili nad smyslem naší státnosti? Nad masarykovským ideálem demokracie v nás, nad ideály péče o společnost a o tuto zemi? Jakým ideálem chceme legitimizovat svůj staronový stát, republiku Českou?
květen 1997 pro *Magazín MF Dnes*

Kdo je to vlastenec?

Je to člověk, který dovede podřídít svá chvilková osobní přání dlouhodobým společným potřebám své země a jejího lidu.

Po velkých historických traumatech, jako byla pobělohorská normalizace nebo nedávných padesát let totality, dochází k rozkladu národních společenství na anonymní dav sobeckých jedinců, zaměřených jen na okamžité uspokojování osobních přání. Má-li z toho davu dychtivých konzumentů znovu vyvstat *národ*, je třeba lidí, pro které je dlouhodobé dobro celku něčím vyšším než sobecký konzum. To jsou vlastenci, lidé společného dobra.

Teď jde o to, jak toto dobro chápou. Mohou vycházet z veliké lásky k čistotě české řeči, k nenarušené kráse české země, ke svobodě a vzájemné úctě jejího lidu. Takovou velikou štědrá láskou se našim obrozencům podařilo vzkřísit vymírající český jazyk a vytvořit v české zemi novodobý český národ.

Mohou však také vycházet ze strachu, z prázdnoty na duši a nenávisť v duši. Takoví pak uzavřou svoji vystrašenou prázdnotu pod ocelový krunýř nenávisťných hesel. Tak dovedli xenofobní nacionalisté náš novodobý národ do strachu a střehu proti všem. Také si při tom říkali „vlastenci“.

Tak – nebo onak? Dnes můžeme na místě osamělého posttotalitního davu budovat nový národ ze štědré lásky ke své řeči, své zemi, svým bližním, otevřený evropský národ silný čistotou své lásky. Můžeme se stejně dobře uzavřít do kolektivního sobectví a obehnat se zdí upletenou ze strachu a nenávisťného násilí. Můžeme se stát *nic-než-národem* a také tomu říkat „vlastenectví“. Záleží to na vás, mladých.

Budete stavět na strachu a sobectví nebo na lásce a štědrosti? My staří jsme zkusili to i ono. Jací budete vlastenci vy?

psáno pro *ARCHU* 1/2003
zpracoval Jiří Zajíc

S Jiřím Zajícem

Vlastenectví? To znamená něco vlastnit?

Naším sdružením jsme položili tři otázky:

- 1) Co rozumíte „vlastenectvím“?
- 2) Považujete ve svém sdružení výchovu k vlastenectví za něco důležitého?

Prémiová otázka pro ty, kteří na tu předchozí odpověděli kladně:

- 3) Jakým konkrétním způsobem rozvíjíte smysl pro vlastenectví ve svém sdružení?

Na první pohled možná otázky působí jednoduše, většina odpovědí má však k jednoduchosti dost daleko a určitě stojí za přečtení.

1) Určitá hrdost na svůj národ a stát, ale i na svůj kraj, město a např. oddíl, že se dokážeme prosadit (na daných nebo z daných úrovní). Dokážeme něco, co ostatní ne, že jsme v něčem odlišní a snad i lepší.

Vlastenectví by však také mělo být reprezentováno určitou slušností a morálním kreditem, se kterým vystupují za danou skupinu.

2) Ano, v určité míře a vhodném pojetí a podání. Je důležité pěstovat vlastenectví a hrdost na svůj stát, město, oddíl, sebe. Myslím si, že by to mělo být nedílnou součástí výchovy morálky a společenských pravidel i sloužit k získání většího sebevědomí (za danou skupinu i za sebe).

3) Asi je to celkovým přístupem k dětem a lidem okolo nás. Viditelně to pak je samozřejmě rozhovorem o státních symbolech a jejich významu, oddílových a pionýrských znacích, tradicích a rituálech.

Pavel Buchta, 86. PS Vlast, Pionýr Brno

1) Pojem vlastenectví se bohužel v současné době nenosí. Měla by to být láska k rodné zemi, k svému jazyku, kraji, městu, historii. Dnes bohužel převládá jiný trend a je to vidět i v Armádě ČR. Je to trend dolaru. Za dolar půjdu kamkoliv, kvůli vlasti – NIKAM??

2) Vlastenectví považují za důležité a výchova k němu, která je v současné době na bodu mrazu, je nutná. Bez vlastenectví není národ.

3) Přiblížit našim členům historii a slávu českého národa se snažíme v některých oddílech. Úspěchem naší 1. PTS Táborník bylo odhalení památníku letců (rodáků Mladé Boleslavi) padlých za II. světové války. Pomník byl za pomoci města Mladá Boleslav a Obce legionářské v ČR umístěn přímo v areálu kluboven.

Ing. Tomáš Suchý,

1. PTS Táborník, Pionýr Mladá Boleslav

1) Hrdost na příslušenství k vlastnímu národu. Láska ke krajině, lidem, co v ní žijí, úcta k osobnostem naší vlasti a k její historii. A aby to neznělo tak pateticky, tak i radost z našeho smyslu pro humor.

2) Ano, ale včetně rozlišování pojmů vlastenectví, šovinismus a nacionalismus. Proto „hrdost“ ano, ale se schopností sebereflexe; v historii nalezneme jistě mnoho vykiřčníků, kdy jsme se jako národ (nebo alespoň velká část jeho obyvatel) chovali ostudně. Je to ten typ vykiřčníků, který by nás měl vždy vracet zpátky na zem a nepovyšovat vlastenectví kamsi jinam.

3) Různě: poznáváním krásy krajiny, kulturních a historických památek, poznáváním významných

foto Ladislav Sitenský z knihy Se skautským pozdravem

osobností naší historie a současnosti ze všech možných oblastí – vědy, sportu, kultury..., poznáváním územních tradic – keltských, slovanských, českých, zpíváním písní, seznamováním se s legendami, pověstmi, historií, hraním loutkového divadla, výrobou keramiky, ale to už bych mohl skoro říct vším.

Ing. Lee Louda, 147. PS Galaxie, Pionýr Praha

1) Každý, kdo žije, se musí nějakým způsobem identifikovat s okolním prostředím. Toto prostředí mu vytváří podmínky pro jeho vlastní existenci a on vytváří podmínky pro existenci tohoto prostředí. Pocit sounáležitosti k určitému celku (území, národnost) je příslušným společenstvím chápán jako vlastenectví. Proto jsou vlastenci na obou válčících stranách, proto proti sobě vlastenci bojují. Je nutné vymezovat okruhy vlastenectví tak, aby se odstraňovala nebo alespoň utlumovala jeho protivenství.

2) Vést děti k hrdosti a pocitu sounáležitosti je dle mého názoru i úloha Pionýra. Kdo se identifikuje s prostředím, je schopen a ochoten jej chránit nebo ničít, chránit nebo ničít prostředí těch druhých, a my bychom je měli vést k ochraně – k něčemu lepšímu. Musíme jim dát poznání okolního světa, vymýtit z jejich hlav nadřazenost určitých barev, filozofií a náboženství. Musíme je učit poznávat a chápat okolí. Cílem by měla být určitá forma odpoutání se od dogmat, která nám vnucují zvyklosti a sdělovací prostředky.

3) Tím, že dětem ukazují život v okolí jejich obce, historii netendenční co nejvíce se blížící souboru faktů. I za minulého režimu jsem s dětmi chodil pokládat kytičku na hrob skutečně prvního dělnického

prezidenta (podle prvotního zaměstnání i původu) profesora Masaryka do Lán. I dřív i dnes jim ukazují významné stavby v našem státě a poukazují na podíl zahraničních architektů a dělníků, kteří je spolu s našimi budovali, ukazují jim různá gmeta a vysvětlují důvod, proč je kdo založil. Učím žít děti z Prahy s dětmi z ostatních, i malých obcí. Učím je žít s těmi, co jsou tělesně i mentálně slabší než majoritní skupina, učím je spolupráci a obraně proti těm, co ničí, ať to, co nepoznali, nebo to, co jim někdo jako věc, rasu, národ k ničení označil. Chci, aby slepě nepřebíraly to, co jim jiný označí za nepřítele. Víím, že je tím poškozují, (společnost bohužel ctí něco jiného) ale věřím, že tím přispívám společnosti a chápání a prosazování všelidských hodnot.

Bohuslav Kühnel, PS Osmička, Pionýr Maršovice

Musím říct, či spíše napsat, že ihned po přečtení otázek miniankety se mi vybavila slova (nevím zda je autorem přímo on) mého učitele ze ZDS, profesora Lhotského: „Vlast, to jsou slzy!“.

A já, a myslím, že i moji „soutupníci“ na skupině se snažíme dětem vštěpit, aby ta vlast byly slzy hrdosti a radosti a považujeme kladný vztah k „rodné hroudě“, k lidem, kteří zde žijí a kteří zde žili, k její přírodě a k vlajce s modrým klínem, za hodně důležitý.

Radek Zázvůrek,

96. PS Veselí nad Moravou, Pionýr Praha

1) Vědět, v čem jsme lepší a v čem horší než ostatní – na to lepší být přiměřeně hrdí a s tím horším chtít něco dělat. Zapomenout na termín „malý český člověk“. Cítit knedlík v krku vždycky, když hrají hymnu. Cítit se trapně, když při vztyčování vlajky na nástupu někdo žvaní a dělá opičky. Využívat každé příležitosti k tomu, abychom našim palouskům dostali do hlaviček informace, které podpoří vědomí, že vlastenectví není jen prázdná fráze.

2) Určitě. **Po kolenou do Evropy nemůžeme.**

3) Těžko jmenovat konkrétní činy, každý dělá, co umí. Hlavní je dělat to kdykoli a kdekoli.

Milena Kořínková, 211. PS, Pionýr Praha

1) Vlastenectvím rozumím pocit sounáležitosti se státem, jehož jsem občanem a který považuji za svoji vlast. Mělo by obsahovat i jistou dávku hrdosti na svoji vlast a ochoty něco pro ni udělat.

2) Obecně vzato asi ano, ovšem sebekriticky musím napsat, že sám v tomto ohledu nejsem nijak aktivní a ani nemám osobně natolik jasno, že bych v tom smyslu mohl působit na své děti (oddílové i vlastní). Problém je, jak vybalancovat mezi vlastenectvím ve smyslu zdůrazňování svého národa a uzavírání se do sebe a nastávajícím evropanstvím ve smyslu společné koexistence na prostoru mnohem větším, než je současná vlast. Navíc jako „občan“ vlasti zvané Internet člověk časem přestane trochu vnímat, ve které části světa zrovna je ☺.

Milan Matyáš, 17. PS Tažní ptáci, Pionýr Brno

Nejprve k názvu tématu. Pro mě není vlastenectví ani úkol, ani přezítka. Na to, aby se jednalo o úkol, považují tento pojem za příliš osobní pocit, za něco, co se nedá nařídít a u čeho nelze kontrolovat plnění. A odhodit vlastenectví do starého železa jako přezítka podle mne také není možné – nedovedu si představit, že by někdo neměl zvláštní vztah k některému místu, kde prožil něco významného, kde to zná, k místu, které je „jeho“.

Pojem „výchova k vlastenectví“ není v mém pojetí

příliš dobrý – asi jako pojem „výchova k náboženství“ nebo „výchova k lásce“ – s těmito pocity se podle mě musí každý vyrovnávat především sám v sobě a jedinou výchovou může být příklad. Nemám rád, když se tyto city dávají okázale najevo a když se o nich hovoří okázalým hlasem pokud možno se slzou v oku.

Naopak se mi líbí neokázalé činy, těmito city inspirované – dar, pomoc, převzetí odpovědnosti – o těch pak není třeba mluvit ani je vysvětlovat.

Vlastenectví pro mě není zaprděná zahleděnost do sebe, ale hrdé vědomí rovného mezi rovnými, že je možno se od druhých poučit, a tak se obohatit, a na druhou stranu druhé obohatit vlastní zkušeností.

Jindřich Červenka, 87. PS Javor, Pionýr Praha

1) **Vlastenectví je pojem, který v minulých letech velmi vyčpěl** a ke kterému se mnoho lidí bojí přihlásit. Láska k vlasti, k rodině, k domovu, ke společenství, v kterém žijí.

Češi na Světovém skautském Jamboree v Thajsku 2003, foto Pavel Trantina, Junák

Moc se mi líbí zvyk Američanů vyvěšovat svoji vlajku na každém rohu a tím dávat najevo, že jsou vlastenci. Jsem blízko tomu jednou, až zrekonstruuji domeček tak, abych se za něj nemusel stydět, vyvěsit naši, českou vlajku, a nechat ji tam do té doby, než ji bude potřeba vyměnit.

3) No – nachytali jste mne.

Samozřejmě si vzpomenu na vyvěšování vlajky na táboře, na rozbor vlajky ve vztahu k poměrům stran a historii, vyprávění o státním znaku, ale že bychom se tím v oddíle zabývali konkrétně v rámci jednoho samostatného bloku? Myslím si, že tady se budu muset zamyslet.

Petr Hanka – Brtník, PS Perseus, Pionýr Liberec

1) Pokusit se krátce odpovědět na podnět, který je výzvou k eseji, je velmi složité. Zvláště když jsem osobně přesvědčen, že onen patriotismus či jinak řečeno láska k vlasti je dnes popelkou, nad níž se vypínají panevropské či kosmopolitní přístupy a příklady. Přičemž pozor, nemyslím si, že bych byl zapšklý a úzkoprsý čecháček, domnívající se, že hora Říp je pupkem světa, to rozhodně ne! Ale při vyslovení jmen jako Heyrovský, Menzel, Hus, Přemysl Otakar II., Komenský, Čapkové, Remek, Masopust, Hašek / Švejka, Bechyně, Janáček, Seifert si vybavím jejich skutky či vytvořená díla a cítím povznášející hrdost (při mnohé rozpornosti).

Občas si připadám jako ufon, když říkám, že český není synonymem pro šmejd a příliš často mne při tom provázejí více než udivené pohledy... Může to být vlastenectví?

2) Myslím si určitě – a je to zároveň polemika s podtitulkem tohoto čísla – „vlastenectví není ani úkol ani přežitek“, když už něco, pak snad prožitek. Vlastenectví není žádné hurávlastenčení nebo pokřikování při masovém sledování sportovních přenosů na náměstích. Skutečné vlastenectví může být zcela nenápadné, ale vždycky je velkou vnitřní hodnotou člověka.

Proto je vlastenecká výchova normální součástí celého výchovného působení. Nelze ji ani „vypichovat“ ani opomíjet.

Proč? Již jsem odpověděl v 1).

Martin Bělohávek, 230. PS Záře, Pionýr Praha

1) Vlastenectvím rozumím lásku k vlasti, hrdost na svůj národ, na kraj, kde žijeme.

2) Ano. Protože výuka k vlastenectví úzce souvisí s turistikou.

3) Zejména ukazováním na vše, co je tady u nás v Česku hezké a co stojí za vidění. A to nejen při toulkách přírodou o víkendech, ale i na táborech, výpravách do hlavního města či kulturních akcích.

*Vratislav Florián – Hroch,
Klub lesní moudrosti A-TOM*

1) Určitě nemá cenu teď popisovat definice a fráze. Většina lidí (a také členové našeho spolku) vám na otázku, zda je vlastenec, odpoví kladně. Ale vy to na něm na první pohled asi nepoznáte. Tedy pokud zrovna naši sportovci nevybojovali nějaké slavné vítězství a my jsme nezaplňili ulice a náměstí se státními vlajkami. Rozdíl mezi vlastenectvím českým a vlastenectvím v jiných zemích je markantní. Zatímco jiné národy dávají svoji hrdost ke své vlasti a národu najevo spontánně a na každém kroku, **u nás v „Česku“ nejsme tak horkokrevní a k viditelným projevům vlastenectví nás musí něco donutit...**

Zkrátka a dobře a bohužel, většina národa „nováků“ sedících u televize a hledících na telenovely a často hloupé americké akční filmy vyznává vlastenectví tiché. Jenom významné mezníky v naší historii dokázaly tuto většinu vytáhnout z pohodlných křesel do ulic (rok 1968, 1989...).

2 a 3) A teď se konečně dostaneme k tomu, že to s námi nemusí být tak zlé. Naše sdružení – a nejenom naše – už svou činností vychovává svá holátka k vlastenectví, aniž se o to papírově snažíme. Zkrátka a dobře, naše činnost s tím souvisí. Chodit po našich lesích, kopcích, údolích, jezdit na kole, běhat na běžkách po horách, plavit se po našich řekách, prolézt po cestě všechny hrady, zámky, města, městečka, přehrady, mosty, kostelíky, skanzeny, zříceniny či muzea... To prostě děláme automaticky a výsledek je ten, že **když se vracíme z nějakého**

zahraničního zájezdu, říkáme si, že to nebylo špatné, ale ...doma je doma. Poznali jsme země mnohem vyspělejší než tu svoji, ale vracíme se vždy rádi a sami přitom tušíme, že u nás je ještě tolik krásných míst, které jsme dosud neviděli!

Takže: Je výchova k vlastenectví něco důležitého? Pro nás, tomíky a členy KČT je to asi zbytečná otázka. Můžete si na to vzpomenout, kdykoliv půjdete či pojedete po nějaké značené turistické trase. Ale zeptejte se raději význačných sportovních nebo jiných osobností, které se po vydělání balíku (různými způsoby) peněz usídlili v honosných vilách daleko předaleko od naší vlasti a zpoza vysokých zdí plní celostránkové rozhovory našich rádoby prestižních novin a časopisů a mluví o vlastenectví... Zatímco nás, zájmové spolky a občanská sdružení, míjí tisk a televize mílovými kroky. Co si prohnílého je ve státě českém.

Rostislav Kašovský, A-TOM Ostrava

foto Pavel Drábek, Junák

P. S. Po malém průzkumu u mládeže je třeba zanechat vzkaz našim oblíbeným politikům, státníkům, poslancům a senátorům. Činnost většiny z nich k výchově vlastenectví nepřispívá vůbec. Mládeže si obvykle vůbec nevšímají a naopak oni naši mládež také nezajímají. A pokud si myslí, že stovky milionů korun vyhazovaných na nesmyslné výdaje a setkání vrcholných papalášů za ochrany tisíců policistů přispívají k posílení vlastenectví u naší mládeže, tak opak je pravdou. Za peníze nás všech dochází pouze ke zviditelnění politiků. My bychom věděli, jak s těmito penězi smysluplněji naložit...

2) Výchova k vlastenectví u nás není přímo programem, ale je obsažena v naší hlavní oblasti činnosti. Vedení dětí a mládeže k rozvíjení naší národní, v našem případě lidové kultury. **Tradice a dědictví našich předků zanechané našim generacím především ve folkloru jsou nejpřirozenější cestou k rozvíjení vlastenectví** v našem sdružení.

Důvodem je myšlenka dalšího rozvíjení a uchování pokladů lidové kultury i v třetím tisíciletí, kdy mnoho hodnot je změněno konzumním způsobem života. Tyto poklady nás mohou v budoucnu výrazně a jednoznačně (podobně jako náš český jazyk) charakterizovat mezi národy Evropy i světa.

3) Pěstováním lidového zpěvu, výukou lidových tanců, udržováním lidových zvyků, oblékáním lidových krojů, poznáváním historie – to vše nepřímou vede děti a mládež k projevům vlastenectví a k jejich rozvíjení.

*František Synek,
místopředseda Folklorního sdružení ČR*

1) Vlastenectví v našem sdružení chápeme jako odvalu milovat Českou republiku jako krajinu i lidi, kteří v ní žijí a žili. Nesmí to ale znamenat slepou idealizaci. To bychom nebyli vlastenci, ale konzervy. Vidíme, že naše země v současnosti stále ještě přináší spíše k východní Evropě. Učíme se proto kriticky myslet a hledat cesty k nápravě. A i o to jde: nezůstat jen u kritiky. Pokud možno musí každý hledat cesty, jak konkrétně může napomoci k nápravě.

Je třeba dodat, že vlastenectví by mělo mít i svůj duchovní rozměr. Lípa 2 není sice přímo konfesijně založena, avšak značná část členů staví svůj život na zásadách křesťanství. Lípa 2 proto vidí české vlastenectví i s ohledem na význam křesťanství a odmítá všechny zkreslené a historické prvky, které se snaží dávat zejména katolické křesťanství s vlastenectvím do protikladu.

2) Výchovu k vlastenectví považujeme za natolik důležitou, že ji máme v podstatě vtěleno přímo do stanov. Jsme toho názoru, že jen ten, kdo se skutečně zajímá o svou zemi (pero se zdráhá napsat slovo „vlast“, neboť to dnes zní tak frázevitě), může napomoci zlepšování poměrů u nás. Převládající postoj, kdy je spouště lidí „ukradené“, co se děje, nesmí nastupující generace vzít za svůj.

3) Naše malé sdružení rozvíjí především dva okruhy činnosti. Za prvé je to působení na poli práva. To má význam i pro vlastenectví, neboť principy právního státu, chování občana ve svobodné občanské společnosti jsou důležité atributy toho, jak by v našich představách měla Česká republika fungovat a jak se jí to zatím daří jen se střídavými úspěchy. Především pro mladší členy jsou určeny vlastivědné výpravy. Všechny výlety mají zásadně vlastivědný náboj – kulturněhistorické cíle, poznávání konkrétních přírodních krás nebo prvek duchovní. Pravidelnou součástí přípravy je proto i zajištění relevantních informací o plánovaných cílech každé cesty.

Aleš Václav Kratochvíl, Lípa 2

1) První otázku – Co rozumíte „vlastenectvím“ jsem položila dětem v kroužku. Odpovědi byly velmi znepokojivé. Některé děti (věk 10 až 14 let) nejdříve netušily, o čem je řeč, domnívaly se, že je to „něco vlastnit“, po objasnění jako vlastence jmenovaly Jana Žižku a pojem „národní hrdost“ se jim nějak zašmodrchal s lokálním patriotismem (brňáctví). Následovala anonymní anketka s jedinou otázkou: Je vlastenectví pro tebe zajímavé a důležité? Anketka proběhla ve třech kroužcích (26 dětí) s těmito výsledky:

Ano – 14, Ano i ne – 6, Ne – 6

Protože patřím do „pamětnické“ generace, **vadí mi, že se na vlastenectví pohlíží jako na nějakou nemoc, o které se raději nemluví.** Vždyť jsme přece světovi, jdeme do Evropy, nač takový přežitek. Nelze se tedy divit, že se to u nejmladší generace takto odrazí, ale je to moc smutné. Přemýšlela jsem, jak v dětech vzbudit jiskřičku citu a zájmu – připravila jsem si na další schůzku úryvky ze Seiferta, jako hudební doprovod „Vltavu“, ale pak jsem naznala, že to asi nebude to pravé, že děti jsou přece jen trochu jiné. Přišla spásná myšlenka – „sport“. A opravdu, na to slyšeli všichni a hned se předváděli, jak dovedou fandit „našim“. Okamžitě pochopili pojem národní hrdost a už běžela živá debata...

2) Výchovu k vlastenectví považujeme v našem sdružení za důležitou a rozhodně ji budeme rozvíjet. A proč? Abychom se v tom velkém světě neztratili a i děti našich dětí a jejich děti věděly, kde mají své

kořeny a že ta maličká zemička uprostřed Evropy je veliká svou historií, lidmi, kteří ji proslavili anebo pro ni obětovali to nejcennější – svůj život. Na prémiovou otázku sice zatím nemáme právo, ale důležité je začít a my už jsme začali.

Marie Černá, Moravský klub myslivecké výchovy

1) Vlastenectví chápou jako hrdost na svou rodnou zem, na své historické kořeny, na významné osoby našeho národa... Hrdost není pýcha. Je to stav, který člověk pocituje při úspěchu svého národa – ať už na poli vědeckém, uměleckém, sportovním aj. Vlastenecká hrdost taky není nacionalismus. Vlastenectví je taky ochota něco pro svou vlast udělat.

Podporou vlastenectví může vzrůst angažovanost lidí. Třeba se jednou dožijeme stavu, kdy bude běžná vlájka české republiky na stožáru před každým druhým rodinným domem (a nejen o státních svátcích) jako je tomu např. ve Švýcarsku. A možná v té době bude Česká republika opět významnou zemí. Ne svou zeměpisnou velikostí v rámci sjednocené (?) Evropy, ale svým lidským potencionálem.

2) Ano. Výchovu k vlastenectví se mohou změnit morální hodnoty lidí. V našem „ušlápnutém, holubičím“ národě chybí často čistá radost z úspěchu někoho jiného a převládá závist a škodolibost. Ztotožnění se s dobrými vzory a přejímání jejich myšlenek a způsobu života může vést k lepšímu uznávání autorit, což vede k řádu a ne k chaosu.

Podpora vlastenectví vede k zvyšování sebevědomí národa jako celku, uvědomění si své hodnoty a v důsledku může napomoci k asertivnímu sebeprosazování jedince v každodenním osobním životě.

Ing. Josef Švirák,

8. přední hlídka Royal Rangers, Zlín

Československý skauting byl zcela zásadně utvářen tím, že vznikal současně s Republikou československou. Jí v prvé řadě sliboval svou lásku a věrnost, jí nabízel ustavičně své služby od prvních dní jejího vzniku, na její intelektuální a společenskou elitu spoléhal. Stovky skautů a skautek padly v odboji za druhé světové války...

Vážný problém skautům samozřejmě vznikl poté, co „milovanou vlast Republikou československou“ uchvátil pro sebe diktátorský režim komunistů a vzápětí poslal tisíce skautů do vězení, některé i na smrt. Samotnou skautskou organizaci pak zčásti zadržel, zčásti zahnal do „podzemí“ – leckdy za pomoci skautů-komunistů.

Po roce 1989 – a ještě intenzivněji po zániku Československa – stojí před námi, skautkami a skauty, nepřehlédnutelná výzva: jak dnes naplňovat svůj slib „...duši i tělem sloužit své vlasti...“.

Svědectvím o hledání poctivé a nosné odpovědi na tuto výzvu je ukázka z následující debaty, která „odstartovala“ v roverském časopisu Banana Times Vrtovým příspěvkem, a pokračovala na internetové Skautské debatní konferenci.

Jiří Zajíc - Edy, Junák, Praha

Vlastenectví se dá chápat různě. Já se ovšem pro jednoduchost zaměřím pouze na vlastenectví chápáné jako vztah k našemu státu. V této souvislosti jsem dostal otázku, která mne trochu zarazila. Není budování vztahu k našemu státu v době globálního sjednocování a světoobčanství již pouhý historický přežitek?

Mám za to, že ne! Integraci Evropy (vojenskou, politickou i ekonomickou) nechápu jako potlačování významu národa. Máme přece zemi, o které můžeme

říci, že je naše, máme svůj jazyk, vlastní kulturu, své dějiny, vlastní zvyklosti a národní tradice apod. A k tomu všemu máme vztah: někdo větší a někdo menší, ale rozhodně má smysl jej budovat a to zvláště u dětí. Protože právě ony to vše budou rozvíjet. Jistěže tento vztah nesmí přerůst v zahledění do sebe. **Umět dobře česky je důležité, ale stačit nám to nesmí.** Je dobré procestovat nejdříve země české, ale později se přece můžeme podívat i někam jinam, studovat jiné kultury, ať máme možnost srovnávat. Hledejme svou identitu i ve vztahu k našemu státu. Jsem světoobčan, Evropan, ale především Čech.

Jak se to pravé vlastenectví projevuje?

Vztah je viditelný, pouze pokud je člověk ochoten pro něj něco udělat. Vztah k vlasti můžeme prokazovat různě: účastí ve volbách, osobním přístupem k společnosti a jejím rozvoji, ve výchově apod. A nemusí vždy jít o službu „celé vlasti“. Stačí, když svou práci odvedeme ve své ulici, v obci, v

Mohyla na Ivančence 2002, foto Václav Nosek, Junák

městě... Jistě, i to je služba Evropě i služba světu. I my, ale především děti, však potřebujeme něco bližšího, něco, co nás spojuje, něco, o čem můžeme říci: to je naše, za to i my přebíráme svoji zodpovědnost, pro to jsme něco udělali. Evropa či svět se mi v tomto kontextu zdají poněkud příliš abstraktní.

A jak vlastenectví pěstovat?

U dětí se dá vlastenectví pěstovat především pomocí symbolů: úctou k státní vlajce, hymně, znaku a třeba i prezidentovi. To vše je třeba znát, ale také vidět prakticky (v oddíle je k tomu mnoho příležitostí).

Později se dají znalosti prohlubovat o naši historii a národní zvyky a tradice. Proč nemáme nějakou z dlouhodobých her z naší historie? I ta je přece dostatečně pestrá. Jak často s našimi svěřenci navštívíme historické památky?

U roverů pak je třeba zdůrazňovat vlastní možnosti

příspěvi k „rozvoji společnosti“, tlačit na občanskou zodpovědnost (například právě při přístupu k volbám) apod.

Nesmíme však zapomínat na jiné světy, jiné kultury, abychom měli možnost srovnání. Teprve pak si budeme moci kamínky z mozaiky spojit v souvislejší obraz a zodpovědět si, kam vlastně patříme.

Tomáš Obdržálek -Vrt, RBR, Junák, Praha

Osobně se přimlouvám za posilování lásky k zemi, krajině a lidem vůbec, a hledání vzorů bez zdůrazňování jejich etnické či státní příslušnosti. A – jako člověku zabývajícímu se historií – je mi osobně bližší oslava svátku sv. Václava, dne, který se tu slaví už tisíc let, než 28. říjen jako den založení republiky s dosud obtížně zhodnotitelným významem. V jednom ale velmi upřímně souhlasím, že **posilovat vědomí tradic a vzorů v dětech je nutné a k výchově to rozhodně patří.** Jen ty tradice moc nebarvit...

Vladimír Kopřiva -Vlk, Junák, Praha

Vlastenectví (zdůrazňování národního citění a sepětí se svým – občanským! – státem) není vůbec přežitě, právě naopak. Zapomenout na vlastenectví si mohou dovolit snad jen silné (početné) národy, jako jsou třeba Francouzi (ale přesto to nedělají!). Na dnešním vývoji je vidět, jak k nám prostřednictvím ekonomiky pronikají cizí vlivy – ale bohužel nejen ekonomické. Je to vidět na jazyku, způsobech chování, obchodování, ale i na kultuře nebo dokonce i na způsobu skautování. Vypadá to na opačný extrém: co je ze Západu (dříve z východu), je nejlepší, a to zcela nekriticky. Ne všechno je špatné, souhlasím s integrací Evropy, i se splýváním ekonomik, vojenská integrace atd. Ale jako národ máme vlastní jazyk, kulturu a dějiny. A to je přesně to, co by mělo být předmětem vlastenectví. A protože to zatím jinak nejde, jedna z forem, jak si udržet identitu, je vlastní stát (který musíme umět bránit!).

Zdeněk Mojžíšek - Šnek, Junák, Brno

Vlastenectví je v mnoha případech – zejména u té mladší generace – filtrováno vztahem k symbolům. **Znám poměrně málo lidí, kteří – když na to přijde – nemají rádi zemi, ve které žijí.**

Znám zato docela dost lidí, kteří mají silně rezervovaný vztah k symbolům, které tuto zemi reprezentují. Velmi podobně je to však i se symboly hnutí (jako skautská lilie...). Chtěl jsem jenom poukázat na to, že **pokud kluk „nežere“ státní vlajku, nemusí to být nutně projevem jeho špatného vztahu k této zemi,** může to být projevem jeho nechuti k symbolům obecně. Ve skutečnosti je to stejně špatné, ale léčit se to musí jinak...

Ono přeci nezáleží až tak moc na tom, jak chápou svoji „vlast“. Pokud se někdo považuje za Evropana nebo Světoobčana, já mu rozhodně nebudu upírat jeho vlastenectví a považovat ho za méně hodnotného jenom proto, že jeho vlastenectví zabírá trochu větší kus země, než to moje. A naopak – pokud se někdo především považuje za Plzeňáka nebo za občana Svobodné Republiky Žižkov – taky dobře. Podstatné mi připadá, že někam patří, někde to má rád, stará se o to a má v úctě i své sousedy.

Ostatně – on ten pojem „vlast“ vytváří jakési soustředné kruhy, ne? Někdo spíše inklinuje k těm vnějším, někdo k těm vnitřním... Ale souhlasím s tím, že ten vymezený státními hranicemi je docela důležitý.

Tomáš Řehák - Špalek, Junák, Praha

Anketní odpovědi byly redakčně kráceny.

České vlastenectví na cestě k dospělosti

Na začátku...

Kříž smíření

Cílem naší společné iniciativy je postavit v krajině nesoucí břímě umělecké dílo s pozitivním odkazem, které bude příležitostí k novým pohledům a postojům, podnítit společenskou diskusi, podpořit další spolupráci s německými krajany a oživit myšlenku tolerance a vyrovnání s minulostí jako nezbytného předpokladu pro dobré soužití národů. Zejména také chceme probouzet úvahy a diskuse o smyslu smíření v dnešní době, přimět občany i politiky k opětovnému zamýšlení nad potřebou smírčí cesty do budoucna.

Výtvarný návrh a samotné dílo vytvořil sochař a kameník Petr Honzátko, který mimo jiné opravil na Broumovsku kolem dvaceti barokních křížů a zhotovil nový monument – Bránu času v Královicích u Broumova. Kříž smíření na Bukové hoře je spojením tří samostatných částí. Přímo na místě tragédie v malém lesním lomu vyrůstá z chodníku ve tvaru kříže a kruhu „stéla“, připomínající kříž i květinu a zároveň svým náklonem a podpěrou symbolizuje těžkosti a vůli při vzniku a utváření projektu. Druhou součástí Kříže smíření je 23 nahrubo opracovaných kamenů, které lemují jednotlivě nebo ve skupinách lesní pěšinu spojující stélu a hlavní monument – sochu. Ta je vztyčena na místě s jedinečným výhledem do otevřené krajiny a skládá se ze dvou čtyřmetrových obelisků, které vytvářejí v místě dotyku šterbinu ve tvaru lidské postavy. Vertikála těla umístěná podle návrhu proti obloze nad čarou obzoru symbolizuje ducha, nebe, spasení a radost, horizontální prvky v kameni a zároveň obzor jsou znamením hmoty, země, kříže a utrpení. Kříž smíření je zhotoven z tradičního místního kamene – z pískovce z někdejší nedaleké kamenické a po válce zcela zlikvidované německé obce Libná.

Součástí projektu je také sborník Na cestě od Kříže ke Smíření, jehož jádro tvoří úvahy o smyslu smíření a tolerance na prahu nového věku. V neděli 15. září 2002 v rámci Dnů evropského kulturního dědictví se konala Slavnost Kříže

smíření, při které byl památník vysvěcen. Tímto datem však iniciativa Kříže smíření neskončí, završí se pouze její první část. Téma smíření zůstává nadále otevřené.

Město Teplice nad Metují, sdružení
Tuž se, Broumovsko a sdružení INEX – SDA

... včera ...

Pomník česko-německého smíření byl zhanoben nacistickými symboly

Teplice nad Metují (okres Náchod) 19. prosince (ČTK) – Dvěma hákovými kříži a nápisem „Hitler hurá“ zhanobil neznámý pachatel česko-německý pomník smíření nedaleko Teplic nad Metují na Náchodsku. Smírčí kříž na Bukové hoře připomíná povraždění 23 místních Němců při jejich divokém odsunu celé dva měsíce po skončení války. Mezi oběťmi bylo i tříměsíční dítě. Vyšetřování hromadné vraždy nebylo nikdy dovedeno do konce. Podle některých pramenů mají smrt Němců na svědomí českoslovenští vojáci, kteří po válce pomáhali řídit chod města.

Kromě nápisů sprejem pachatel pískovcový kříž vážně poškodil úderem nějakým předmětem. „Policie případ vyšetřuje, ale vzhledem k tomu, že pomník je na odlehklém místě, tak to bude obtížné,“ řekla mluvčí náhodské policie Eva Prachařová. Po dopadení pachatelů hrozí obvinění z propagace nacismu, sprejství a poškozování cizí věci. Nacistické symboly autor pomníku Petr Honzátko už částečně odstranil. Podle něj však není zimní a vlhké počasí k opravě příliš vhodné. K důkladnější opravě pomníku se chce proto vrátit na jaře.

První, kdo policii případ nahlásil, byla bývalá starostka Teplíc Věra Vítová, která stála na počátku projektu smírčího pomníku. Jeho poškození objevila zhruba před měsícem při procházce s matkou. Vandalstvím je zcela zdcena. „Stálo mě to mnoho sil a nervů, jsem hrozně zklamaná z toho, že jsou lidé, kteří to mohou udělat,“ uvedla.

...a dnes

Petr Kulíšek

** 1971, předseda Sdružení dobrovolných aktivit INEX. V okolí Teplíc n. M. strávil několikrát vandrovní léto. Absolvoval magisterské studium geobotaniky na UK v Praze. Dlouhodobě vede dobrovolnické občanské sdružení INEX – SDA a zabývá se rozvojem a rehabilitací dobrovolnictví, vytvářením projektů s dobrovolníky na venkově při péči o krajinu a kulturní dědictví. Podílí se na programu Oživení Broumova i na dalších projektech oživujících místní komunity a jejich vztah ke krajině.*

Co Vás vedlo k tomu, že jste se angažoval pro postavení Kříže smíření?

Byl to takový plynulý přerod: nejdříve jsme se snažili s mnoha dalšími lidmi něco dělat pro krajinu, cesty, památky na Broumovsku, pak jsme nutně přišli k hledání kořenů toho, s čím se setkáváme a co vypovídá. Krajina a lidé, ať v nějakém zápasu nebo v souladu, tvoří nakonec celek. Jedno fatálně formuje druhé a nemoci obou se na obou projevují. Tak asi nebylo těžké dojít k tomu, že pokud krajina nese rány, jež zákonitě nesou i lidé v ní, je dobré dělat něco pro to, aby se hojily. To je ale dost běžný důvod, v tom nejsme vůbec originální a zajímaví. Já mám tenhle kraj

rád, hodně jsem sem jezdil a také tu pracuji jako botanik. Ale asi by se dalo spíš říci, že jsme s přáteli tu myšlenku přivedli a ona nás pak strhla a vedla dál. Asi pro takové projekty nazrála doba, protože se neustále objevovaly věci, které nás postrkovaly dál: dopisy lidí, sám příběh, souvislosti jinde. Myslím, že jsme sobě a i těm, kteří o to budou stát, chtěli nabídnout příležitost se zastavit. Je v tom tedy i díl provokace, probuzení tématu, na které nám přišlo zajímavé hledat odpovědi, a nakonec zdaleka nejen nám. Nadchlo nás to a pokud stavíte něco, co je znamením, zůstává to a chcete tím něco sdělit, tak vás to v nadšení už potom udrží samo. Taky to byl závazek, když už jsme to téma otevřeli. K tomu, že to bude Kříž smíření, nás každého vedlo něco úplně jiného. Nakonec tu podobu si vymyslel pan sochař Petr Honzátko sám. Mě k tomu vedlo setkávání se smírčími kříži v polích, které nám dávají nezapomenout lidský příběh a zároveň svědčí o síle smíření. Pro mnoho příběhů by je bylo dobré postavit, my jsme si vybrali jeden a u něj jsme se sešli, ten nás k tomu přivedl. Ale ten příběh je jen příležitost o celém tom tématu mluvit. Tak abych vůbec odpověděl, vedlo mě k tomu naprosto samozřejmě rozhodnutí, že je to potřeba udělat a že tahle příležitost musí mluvit a otevřít to, co se někde kolem dusí. Válka vlastně do smíru, do podání ruky neskončí a tady se dělo moc špíny ještě dlouho po válce. Chtěl bych, aby tohle byla příležitost. K podání ruky, k sholení toho divného těžkého břemene, které na mně dost často čiší nejen z krajiny, ale i z lidí.

Máte na to, co se dělo po válce se sudetskými Němci, nějaký jasný názor?

Myslíte-li obecně, tak odpovím, že jasný názor je dost odvážné slovo. Ne snad, že bych za principem nestál, ale téma je tak široké, že vás stále něco překvapuje. Jasně je mi to, že to vše bylo v atmosféře, kterou nechápu, neznám ji a veškerá hodnocení z nadhledu jsou zákonitě jiná v danou chvíli a ve válkou rozložené morálce. I dnes mnoho lidí uhýbá před otázkou, co dělali v sedmdesátých letech, je to zkrátka problém vnitřní pravdy, překonání strachu.

Podle mého se tu pod rouškou jakési spravedlnosti nechal volný průběh tupé lidské msty a za to pykáme jako společnost ještě dnes. O odvaze ve válce nemám moc právo mluvit, ale odvážných postojů potom bylo asi méně než bylo třeba. To, co se tu dělo, podle příběhů, které znám, je tu v nějaké míře pořádek, je to schovávání se za kolektivní vinu, nedostatek vůle najít svůj vlastní problém a vyřešit ho. Strach a alibismus nechá volný průběh úplně obyčejné kriminalitě a kdo může ostatní ovládat strachem, může cokoli. Možná by bylo bývalo rozumnější po válce už nechat za námi model národního státu a ubírat se jinam, protože jak známo zametením problému nebo lidí pod koberec nebo k sousedům se nic neřeší. A tak si naše republika zasela na další problém. Po tom, co čtete a slyšíte názory a příběhy z obou stran, víte jen jednu pravdu: že lidská bolest natolik ovlivní názor, že je opravdu těžké posoudit, kdo komu více ublížil.

To, co se tu dělo ve válce, ve všech místních bojích před tím i při vyhánění německých obyvatel, nechápu. O důvodech politických lze debatovat. Ale po lidské stránce je to vždycky násilí a nespravedlnost. Nejvíce se agresivně projeví ti, kteří se potřebovali očistit, protože nějaké svinstvo

dělali za války. A často se setkám i s tím, že proti smíření vedou nejvíce řeči i takoví, kteří mají máslo na hlavě z doby vyhánění. Prostě pro spoustu lidí je jednodušší se schovat za nějakou jednoduchou pravdu a ideologii, aby nemuseli řešit svůj problém. A hrají v tom největší roli osobní vztahy. Až mi z toho někdy běhá mráz po zádech.

Jaký byl Váš nejsilnější zážitek z období přípravy Kříže smíření?

Mezi nejsilnější zážitky asi patří ty osobní. Víím, že co mě překvapovalo, byly příběhy lidí, síla jejich reality a taková velká pravda, že nejvíce otevření a smířliví jsou již dávno ti, kteří prošli tím nejhorším a to často z mnoha stran. A za tu dobu se nám odkrývaly nejen příběhy v dopisech od mnoha krásných lidí, ale i vlastní příběh z Bukové hory. Vííte, já se často nedožívám, ale tohle mě „vzalo“. A na druhou stranu moc silný zážitek toho, že člověk ví, v jaké společnosti žije. Takový nějaký silný pocit prohlédnutí skrze sílu lidských příběhů. Potom už mi to, co děláme, přišlo jako samozřejmost a některé dosti hloupé a jiné ublížené okolnosti a reakce tomu už nemohly příliš ubrat. Ale velká byla i změna nás: sešli jsem se naprosto různí, ale to téma nás moc dalo dohromady, to otevření se lidí, to byl dost silný zážitek. Všechna naše setkání, kdy jsme řešili, co a jak, byla nejlepší zkušenost demokracie názorů. Ještě jsem se nesetkal s tím, jak téma mění lidi, kteří se ho dotkli.

Když si to tak zpětně uvědomím, tak to, že přicházíme s rukou nabídnutou ke smíření, nám často silou otevíralo dveře, dveře k lidem i do lidí, asi to celé čekalo a možná jsme vyzvedli něco dost silného a vrátili to na čas jako téma na stůl, možná...

Posunul se nějak Váš pohled na tento symbolický akt s odstupem několika měsíců?

Na to je asi brzy, ale asi mě reakce pro i proti utvrzují ve správnosti. Rozhodně jsem nečekal, že se nám společně podaří ovlivnit tolik lidí kolem. Vííce těch vzdálených místu, než místních obyvatel, ale ti potřebují čas, na nich to bylo jisté násilí, zásah do jejich prostoru. Určitě jsem si Kříž před dvěma lety představoval více tichý. Místo k pozastavení v krajině, pro toho, kdo až tam na kraj země chce dojít. Ale na druhou stranu mě těší, že je to opravdu čin, který nutí lidi reagovat, protože apatie je někdy až nebetyčná. Původně jsem váhal, jestli to nebude jen okolím nepochopené gesto. Ale musím přiznat, že i přes soustavnou snahu médií z celé věci udělat banální pomník, trochu si zjednodušit a přiosřit drama, aby to mělo šmrnc, i přes tuhle vesměs podivnou zkušenost s tím, jak vypovědět myšlenku přes média, to pořád tak není. Naopak, drobné události tady i jinde mne jen utvrzují v tom, že to vše potřebuje čas. Kříž smíření stojí opodál, ale přesto tam chodí spousty lidí. Důležité je, že tam jdou ve chvíli, kdy samy chtějí.

Takže vlastně se můj pohled neposunul, je pořád výzvou k zamyšlení nad tématem. Mění se jen to, kdo a jak na ni reaguje. Nám nezbývá než neustále trvat na tom, co jsme minili na počátku a co míníme pořád.

Má pro vás „vlastenectví“ nějaký smysl a určitější obsah?

Má smysl. Ale každý si ho vykládá úplně jinak a

s některými „vlastenci“ se prostě souhlasit nedá. Pro mě má smysl jako láska k zemi, k mému kraji, k tomu, čemu se dá říci kořeny. Možná to vystihuje hrdost na něco, co je „naše“ a co je dobré, co nás odlišuje a něco o nás vypovídá. A co je doma. Je jedno, jak je to doma široké. Má smysl jako vztah lidí k něčemu, co si společně vytvářejí a taky to brání. Má smysl třeba jako to, že když se ocitnu někde na druhé straně, dovedu popsat svůj vztah k „vlasti“ nějak líp než přes pivo. Jednoduše, protože ji znám a umím odpovědět co, proč a jak. Kdo jiný by to měl znát.

Uznávám, že je to těžké, když se nenarodíte do vsi, ale do prostředí města a supermarketů. Tam možná nechápete nic ještě po dvaceti letech života. Asi budeme muset hledat nějaký nový obsah. Abychom někteří nepotřebovali dokazovat své „vlastenectví“ prohlášením, že s jedním se nebavím a druhého nenávidím. Podle mého někteří lidé, kteří nejvíce volají po vlasteneckých citech, tak nějak ztratili k tomuhle cestu a pak nutně hledají jiná témata, kde by se jako „vlastenci“ (a to často „ti praví“) ukázali a vytáhli. A pak je to taky dost jednodušší za „vlastenectví“ se při různých příležitostech schovat a křičet zpoza sukně té „vlasti“ něco o cti, o tom, jak „nám“ někdo ubližuje a my jsme přítom „tolik stateční“.

Vlastenectví je samozřejmost, když pramení z lásky k zemi. A vlastenectví je podvod a faleš, když je záminkou k agresivitě.

Jakým přínosem pro rozvoj vlastenectví by mohl z Vašeho hlediska být právě Kříž smíření?

Kříž smíření je podle mého příležitost. Nedávno jsme dostali cenu Franze Werfela za odvážný čin ve složitém prostředí. To nás těší, ale myslím, že odvahu musí projevit především ti, pro které je tohle příležitost mluvit a zamyslet se – a s bolestí změnit názor na sebe nebo na něco velmi zarytého a přiznat chybu. Je to tvrdě a tiše stojící věc a svědectví o gestu: „My vííme, co se stalo, ale přes tu bolest vííme, že je to vina obou stran, nepočítejme malicherně viny, narovnejme záda a se silným stiskem ruky uzavřme smír. Uvnitř se smířme se sebou, navenek s nadhledem s tím, koho považujeme za nepřítele.“

Kříž smíření by tedy mohl být přínosem tím, že je to čin, řeči už tu bylo mnoho a uplynou rychle. Stojí tam, kde stojí proto, že může nabídnout pozastavení, zamyšlení se nad ranami, které dává člověk člověku a člověk krajině. Jako takový nabízí příležitost se čestně postavit k tomu, co je naší minulostí. A možná může občas někomu vrátit vztah ke kraji.

Druhým přínosem je, že můžeme s narovnanými zády bez závaží nevyřešených traumat, s hrdostí na kus země, k němuž jsme si našli cestu, klidně podat ruku. A postavit se čelem k nečernobílé a nejednoduché historii tak, jak se dere ven z konkrétních lidských příběhů. V tu chvíli asi ani to slovo vlastenectví nebudeme potřebovat, abychom se za něj schovali. Kdyby z nás jako lidí z téhle země tohle vyzařovalo, tak by nás asi brali jinak a hlavně my bychom sebe brali jinak. A taky by s námi nikdo tolik nemanipuloval, jako mám třeba dost hořkou zkušenost s médií.

Konečně můžeme vlastenectví očistit od nánosů špíny, zrovna jako pojem mír. Ten taky není opak války, ale spíš stav, kdy čestné gesto a nadhled má nadváhu nad hledáním řešení v konfliktu.

Zpracoval Jiří Zajíc

Podepiš a nezdržuj

Ta vzpomínka už je stará. Stál jsem ve frontě v jedné půjčovně, a když na mne došla řada, poměrně rychle byly vyřízeny potřebné formality a pracovnice ukázala na volné místo: „A zde to ještě podepište.“ Přikývl jsem a zahloubal se do textu.

Pracovnice nervózně přešlápla a upřela na mne pohled, fronta za mnou zahučela. Požádal jsem ji, aby obsloužila dalšího a čtl dál. Pravda, mezitím odbavila dva další zájemce o výpůjčku, ale když jsem s úsměvem a omluvou podepsal, usmála se

také a řekla: „Víte, že jste první, kdo si to přečetl?!“ Nedivil jsem se tehdy a nedívím se ani dnes, ale už se mi mnohokrát vyplatilo, že jsem se důkladně seznámil s textem, pod který jsem se měl podepsat.

Patřím dnes k několika nenáviděným, neboť jsem si vzal dohodu předloženou našemu sdružení FDM v likvidaci a přečetl si ji. Už z letmého přečtení bylo patrné, že něco není v pořádku. Odborné posudky, které následovaly, prokázaly, že jsme odmítli podepsat právní paskvil. A již osmý měsíc vzdorujeme nátlaku podepsat dokument, který vedle slušných mravů odporoval sám sobě i na-

šemu právnímu řádu. Celou tu dobu pracuje tým podobných „prudičů“, a postupně proměňuje právní nehoráznost v serióznější dokument. Mnoho věcí nešlo a náhle se ukázalo, že jedinou – o to však opravdovější – příčinou, proč byla původní ustanovení v podobě nemravné, bylo to, že to tak někdo chtěl – věcné důvody chyběly.

Pro někoho jsem neřád, pro jiného hnidopich, ...sám sebe mám za zodpovědného člověka. A nemohu za to, že máme každý jiné zvyky. Já ten svůj, že podepisuji a snažím se vědět, co, měnit nehodlám. Ostatní prosím: nezlobte se na mne.

Martin Bělohávek

Děti dětem

„Už se těším, jak si zítra přečtu reportáž,“ řekla mi předsedkyně ČRDM Jana Vohralíková, když v sobotu 1. února 2003 v noci opouštěla pražské Kongresové centrum. Byla právě na odchodu z benefičního koncertu Děti dětem a nebrala to jen jako zdvořilostní a povinnou návštěvu, protože to by zmizela hned po zahájení (a nebyla by jediná). Někteří pozvaní nepřišli vůbec. Nutno dodat, že jim v tom zabránily vážné a nepředvídatelné osobní problémy a že se omluvili. Mezi těmi, kteří se na poslední chvíli omluvili, byla i moderátorka Lucie Výborná. Myslím si, že i ji samotnou to muselo mrzet. V loňském roce, kdy koncert uváděla poprvé, byla totiž výkony dětských umělců doslova zaskočena

– v kladném smyslu. „Kam se na ně hrabou dospěli,“ řekla mi doslova. A totéž by mohla konstatovat i letos. Pestrý a téměř čtyřhodinový program složený z vystoupení dětských tanečních, hudebních, pěveckých a dalších souborů byl nádherným zážitkem. Úlohu moderátorů vzali na sebe Pepa Chmel (Country rádio) a David Kabele (dětské Rádio Domino). Pepa je zkušeným mluvičem, pro Davida to byl křest. Ve dvanácti letech těch zkušeností obvykle človíček moc nemá. Ale zvládl to na jedničku. Alespoň to říkali ti, se kterými jsem o tom mluvil, a já si to myslím také. Stejně jako by si výbornou za svá vystoupení zasloužili všichni, kteří ten večer přišli na jeviště. Neznalým ještě dlužím vysvětlení, že benefiční koncert Děti dětem, který pořádá sdružení

Pionýr a Nadace Dětem 3. tisíciletí, je vyvrcholením Pionýrského sedmikvítku – tedy soutěže skládající se ze sedmi oblastí: Dětská porta, Divadlo, Film, foto – video, Hudba, Taneční, Rukoděl ná činnost a Prorock. Podrobnější informace o této rozsáhlé akci najdete na adrese www.pionyr.cz/akce/sedmikvitek. Stalo se už tradicí, že na koncertě Děti dětem vystupují i umělci již zavedení, slavní. Letos přijali pozvání Karel Černocho, skupina Rangers a Wabi Daněk s Milošem Dvořáčkem.

Karla Černocho a Wabiho Daňka jsem se zeptal, jestli toto může být pro děti dobrým startem na profesionální uměleckou dráhu. Oba odpověděli, že jejich začátky byly podobné a že vedle talentu a pile závisí úspěch značně na náhodě a štěstí.

Co napsat na závěr? Že se to opět Pionýrům povedlo! Velký dík a uznání patří i všem organizátorům, kteří mnoho měsíců kmitali a připravovali, aby nakonec vše dotáhli do krásného konce. A taky těm, kteří si uvědomují, že toto jsou nejlépe vložené prostředky na prevenci všech nežádoucích vlivů – partnery akce byli Generali

Pojišťovna a.s., Český rozhlas Radiožurnál, Rádio Domino, Národní informační centrum mládeže (NICEM) ČR a samozřejmě Kongresové centrum. A jak přímo na místě zhodnotil koncert předseda Pionýra Martin Bělohávek? „Jsem naprosto spokojen, protože jsme se zase přesunuli do o kousek většího sálu a měli jsme trochu obavu z toho, jak to dopadne. Ale nejen, že se nám podařilo naplnit hlediště, myslím, že se nám podařilo naplnit i jeviště, a aplaus, který právě slyšíme, je snad dokladem, že se to celé povedlo.“

*Slávek Hrzal
(redakčně upraveno)*

Víno, ženy, zpěv... a vlast na dlani

aneb
Jak jsme se prezentovali
na Regiontour v Brně

Slovo REGIONTOUR jsme v posledních měsících skloňovali nescíslněkrát. Náš přípravný tým vás několik měsíců předem patřičně vnadil, vysvětloval, informoval, zařizoval, organizoval, aby pak během pouhých čtyř dnů sledoval, jak se vše vydařilo. A že jste s námi nebyli a nevíte, co se pod názvem REGIONTOUR skrývá? Tak pojděte, provedu vás...

Trocha faktů

Mezi 9. až 12. lednem letošního roku proběhly v Brně dva významné veletrhy: 12. mezinárodní veletrh o turistických možnostech v regionech REGIONTOUR a 13. mezinárodní veletrh průmyslu cestovního ruchu GO. Pořadatelem jsou Brněnské výstavy a veletrhy a.s. (BVV); Prvnímu je vyhrazen pavilon B a je prestižní záležitostí pro všechny zúčastněné. Kraje, města, obce, místa i místěčka, oblasti s příhraniční spoluprací, zkrátka každý koutek republiky mající co zajímavého nabídnout, zde nesmí chybět. Hory prospektů zaměřených na ubytování, stravování, turistiku, ekologii, památky, zajímavosti, speciality. V přízemí na pódiu se střídají soubory i jednotlivci: folklorní, dechovky, děti, šermíři. Pavilon A je tradičně vyhrazen GO, jedná se vlastně o obrovskou nabídku cestovních kanceláří: je libo na Madagaskar, za polární kruh či jen do Chorvatska? Jakékoli přání bude splněno, máte-li příslušné finance, samozřejmě. V rámci obou veletrhů se konají četné doprovodné akce – od klasických tiskovek a odborných seminářů až třeba po velmi žádané ochutnávky vín. První dva dny veletrhů jsou kontraktační, sobota je ve znamení Juniordne (děti a mládež mají zvýhodněné vstupné a jsou tu pro ně připraveny nejrůznější zajímavosti), poslední den, neděle, je Seniordnem.

Projekt bez dotace

Letos jsme byli na REGIONTOURU už počtvrté. Když říkám my, myslím tím náš tým propagující činnost dvou střech – ČRD M a NICEM. Přijde nám to logické, propagovat obě střechy, neboť většina z nás pracuje pro ČRD M i pro NICEM, jsme částí pracovního týmu Bambiriády. Šéfuje nám Pavel Hofrichter, jehož znáte jako koordinátora bambiriádních měst; dále vedoucí redakčního centra adam.cz Slávek Hrzal; Petr Molka, webmaster adam.cz; Dan Srb, šéf pražské Bambiriády; Jakub

Kořínek, novopečený šéfredaktor Archy; Olina Nováková z Prima dětí, jinak neutuchající studnice bambiriádních nápadů, a já.

Z činnosti NICEM propagujeme zejména náš server www.adam.cz, jenž je zpravodajským servisem pro sdružení dětí a mládeže. Miniexpozici NICEM máme na veletrhu GO zdarma u spřátelené firmy, kromě propagačních materiálů je tu pokaždé i počítač připojený k Internetu, takže návštěvníci si mohou po adamu surfovat.

Část galerie v pavilonu B patří ČRD M. Zdálky to vypadá jako stanové městečko, pravda, ve srovnání s ostatními stánky jsme jednoznačně Popelkami. Důvod je jednoduchý: nedostatek peněz. Na REGIONTOUR neexistuje samozřejmě žádný dotovaný projekt, nezbytné náklady hradí ČRD M (doprava, ubytování), dle svých možností vypomůže i NICEM. Stravu si hradíme sami, zdarma poskytujeme know-how a čas strávený průběžnou celoroční přípravou. Nejdůležitější a zároveň nejcitlivější otázkou je jednání o velikosti a podmínkách pronájmu plochy. Tato jednání zaberou několik měsíců, proto s přípravou REGIONTOURU začínáme pár dnů po skončení předchozí výstavy. Orientujete-li se alespoň trochu ve výstavních cenách, víte, že metr čtvereční plochy se pohybuje většinou mezi dvěma až třemi tisíci, kromě toho se platí částka za stavbu stánku, registrační poplatek, přívod elektriny, zapůjčení nábytku a kdovíco ještě. A teď si představte, že jsme letos měli k dispozici 150 m² plochy!

Veźmte si kalkulačku a násobte a sčítejte. Vešli jste se do milionu? Ne? My ano! Poplatek za plochu a energii se pohybuje v řádu tisíců, registrace je nám odpuštěna, naše stánky nejsou nic jiného než zapůjčené letní altány, Lužánky nám do altánů za symbolický poplatek dodají stoly a židle. Zbytek záleží na nápaditosti i improvizaci našeho týmu i jednotlivých sdružení.

Náš tým má na starosti tradičně úpravu informačního stánku ČRD M a Generali Pojišťovny a.s., ostatní stánky jsou plně v rukou sdružení. Vrtá vám hlavou, proč je vůči nám pořadatel tak vstřícný? Protože my máme něco, co on ne: nabídku nejrůznějších „atrakcí“ pro děti a mládež. Ale o tom až za chvíli.

Atmosféra

Letos jsem poprvé absolvovala REGIONTOUR celý, takže jsem si atmosféry užila dost a dost. Také jsem měla dostatek času vše si prohlédnout, srovnávat jednotlivé dny. Především je zde patrná soutěživost. Jednotlivá místa naší republiky jakoby se předháněla, kdo toho může nabídnout více. Nejenže narazíte na spousty kvalitních propagačních materiálů (pravidelně jimi zásobují paní učitelky svých dětí), ale i za pultiky stojí příjemní, usměvaví, patričně školení lidé, ať už hostesky, nebo přímo pracovníci informačních center. Jejich cíl je jasný – přivábit pozornost návštěvníků, neboť turistický ruch rovná se peníze do obecní (městské, krajské) kasičky. Přesto je to celé milé, nenásilné, přirozené. Procházím mezi stánky a mám celou zemi jako na dlani. Z Podještědí na Plzeňsko, jen pár kroků a jsem v jižních Čechách, a hned zas v Krkonoších a což teprve Morava a Slezsko? Marně lovím v paměti, jakou část na mapě vlastně zabírá Slovácko a jakou Valašsko, o Horácku matný přehled mám – můj tatínek je od Třebíče, začínám se hluboce stydět,

stejně jako loni, že od sebe nerozeznám jednotlivé kroje. Vzpomenu si na Zdeňka Pšenicu, šéfa „fosky“, který má tohle všechno v malíčku, a strašně mě šťve, jak málo toho o své zemi vím. Chodím mezi stánky již podruhé a dmu se pýchou, co u nás všechno máme, a cítím se děsně vlastenecky, až z toho mám zvlhlé oči. A v duchu parafrázuji semaforickou Kytici: ta naše země, to je teda žrádlo, z ní musí být cizinci úplně pať a my domácí taky. Nemusíte jen koukat, můžete i ochutnávat: karlovarští vábí třináctým pramenem, čepují tu snad všechny pivovary (a že jich máme!), zejména moravské stánky přetékají ochutnávkou vín, tamhle vám nabídnou medovinu, jinde oplatky či perníčky. K tomu malérečky malují keramiku, škrabou vajíčka, jinde šikovně dcerečky kmitají o sebe tak rychle paličkami, že krajka přibývá jako proutkem mávnutí, tetky vyrábějí ze šustí panenky, tady zase předou na kolovrátku. Tamhle jste

zahlédli v bazénku živé kapry, o kus dál vás z klece pozoruje párek opravdických lemurů. To všechno za doprovodu cimbálovek a hudců, doplněno pestrou směsicí krojů a historických oděvů. Zkrátka, REGIONTOUR není jen jedna velká soutěž, ale rovněž velká lekce z vlastenectví!

Malá Bambiriáda

Když se nám v průběhu roku podaří sehnat dostatečně velkou plochu, leží nám na srdci další velká neznámá: dokážeme přesvědčit naše sdružení, aby s námi na REGIONTOUR jela? Umíme jim dostatečně argumentovat, proč si myslíme, že to je důležité? Co když se nikdo nepřihlásí? Nebylo by divu, vzhledem k financím jim nemáme moc co nabídnout... Věřte, není to pro nás mnohdy jednoduché, umět vám vysvětlit přínos takovéto prezentace. Věřte, že i náš čas je příliš drahý na to, abychom se nezodpovědně pouštěli do bůhvíjakých podniků... Věřte, že jsme za uplynulé roky zaznamenali stoupající zájem o nabídku našich sdružení a snažíme se ji stále vylepšovat... Letos jsme zaznamenali dva obrovské úspěchy: jednak se přihlásilo nejvíc sdružení v dějinách naší účasti, takže Bobrovi bylo chvílemi úzko, abychom se všichni vešli. Jednak naše expozice zaznamenala velkou pozornost diváků, děti i rodičů. Většina vystavujících totiž přišla spontánně na to, že děti i náctníky lze přitáhnout pouze nějakou aktivitou. Altus připravil pro ty nejmenší malování na obří roli papíru a prolézání pavoučí sítí, u tomíků se hrály netradiční deskové hry. Wiki z Azimutu proměnil svůj stánek v improvizovanou airsoftovou střelnici. CVC Lužánky i brněnská YMCA předvedly ukázky ručních prací, jako třeba předení na kolovrátku, paličkování, kraslice zdobené slámou. Děti, jež zavítaly k Zeměpisné společnosti Morava, si mohly odlévat paleontologické sádrové odlitky z formiček Ekologického střediska Pálava. Brněnská pobočka INEX – SDA lákala návštěvníky četnými bylinkovými čaji nasbíranými dobrovolníky v Bílých Karpatech. A víte, na co lákali debrujáři? Kdepak na sbírku motýlů! Na pokusy. Paní Kulichová i paní Ledererová měly pořád kolem sebe skupinku dětí, které ochotně nachytávaly kolemjdoucí na základní znalosti, vlastně spíše neznalosti, z fyziky. Nerada bych na někoho zapomněla, takže co ještě: Ekologické centrum ČSOP z Chrudimi, které má fajn samolepky o tříděném odpadu a vůbec mu nevadilo vystavovat pod hlavičkou ČRDMD; kolegové z Asociace pro podporu rozvoje Informačních center

mládeže (AICM), kteří svou expozici přetvořili v improvizované „icéčko“; Vašek Horák z Keltoi, kterému připadlo, že tu má málo místa (měl pravdu) a odešel ven před pavilon zbudovat kus keltské vesnice a stylově oblečen křepčil kolem ohně; nový člen Klubu Domino, Dětský rozhlasový klub Litina z Lužánek, pracoval pod vedením Zdeňka Herziga – Mamutika celé čtyři dny; Cena věvody z Edinburghu, která má perfektní propagační stojan; Sdružení Skaut – Ginkgo s.r.o. a jeho podsadové stany i týpí dotvořily charakter naší úspěšné expozice. A k tomu propagační stánek ČRDM a Generali Pojišťovny a.s. Sečteno a podtrženo: taková malá Bambiriáda. A velmi úspěšná.

Doprovodný program

O doprovodný program jsme se nikdy moc nezajímali; bylo dost práce s naplněním expozice. Až loni, kdy ČRDM vyhlásila Cenu Přístav určenou komunálním politikům, nás napadlo uspořádat seminář o činnosti naší střechy. Původně jsme měli v úmyslu pozvat všechny laureáty Ceny Přístav, ale víte, jak to chodí – jednak po volbách bylo mnohé jinak, jednak ne všichni měli v lednu čas. Nakonec z toho byla přátelská beseda o spolupráci se sdruženími i s krajskými úřady, povídání o zákonitostech sponzoringu i o neziskových organizacích. Byli jsme rádi, že předsedkyně ČRDM Jana Vohralíková nevážila cestu do Brna zbytečně. A byli jsme ještě radši, že příští rok můžeme seminář zopakovat.

Zastavení ve sdruženích

Byla neděle ráno a brány Výstaviště se zrovna otevřely. Mrzlo až praštelo a my všichni byli rádi, že jsme pěkně v teple. Těšili jsme se, že odpoledne to všechno sbalíme a hurá domů. Napadlo mě, že vezmu diktafon a poptám se ve sdruženích, jak se jim tady líbilo. Chvilí jsem k tomu sbírala odvahu: jednak nejsem profesionální novinář, jednak jsem od přírody plachá. A kromě toho – slyšeli jste někdy svůj hlas z diktafonu? Ta uječená ženská s tím vysokým sopránem jsem opravdu já? Děkuji všem osloveným kolegům, že se mnou měli tu trpělivost a odpovídali na mé mnohdy nejapné otázky. Také

jsem si uvědomila, že prepisovat z diktafonu do počítače je pěkná několikadenní rachota. Materiálu jsem natočila spoustu, zde pro nedostatek místa nabízím jen výběr. Slibuji, že se propříště naučím zacházet s diktafonem, otázky budu klást pouze jasně a hlas posadím co možná nejnižší...

Zastavení první: U Altusu s Alešem Kroutilem

Jak jsi spokojen s návštěvností na Regionturu a bude se chtít Altus účastnit i příští rok?

„Jsem návštěvností naprosto šokován v kladném smyslu slova. Mně se líbí, kolik lidí nás tady navštívilo. Myslím si, že je to akce velice potřebná pro prezentaci jednotlivých sdružení, a proto rozhodně neodmítneme nabídku ČRDM, abychom se mohli zúčastnit i v příštím roce.“

Měli byste nějakou připomínku, nějaký nápad na zlepšení?

„Když jsem procházel místo, kde se objevují stánky ČRDM, tak mne překvapilo, že se účastní tak málo sdružení. Já bych byl pro, aby nás tu bylo co nejvíc. Myslím, že více sdružení má kapacitu na to, aby tady měla co představovat.“

(více informací na www.altus.adam.cz)

Zastavení druhé: Ekocentrum ČSOP Zelený dům

V Chrudimi nepůsobí jen občanské sdružení Altus, ale i Ekocentrum ČSOP Zelený dům. Přesunula jsem se o stánek dál po směru hodinových ručiček a povídám si s jeho ředitelem Milanem Marenčákem. **Jak si má ekocentrum představit člověk, jenž nikdy žádné nenavštíví!**

Ekocentrum může být zařízením Českého svazu ochránců přírody nebo i dalších sdružení, jako např. Ekocentrum Paleta v Pardubicích, což je dvanáct kilometrů od Chrudimi. Tato ekocentra se většinou zaměřují na ekologickou výchovu, nabízejí

různé programy pro děti a pro školy. Některá zařízení mají výuku přímo ve svých prostorách. U nás je to troška výjimka, protože máme kvůli probíhající rekonstrukci méně prostor pro výuku, než bychom potřebovali, takže využíváme buď prostory ve školách nebo žádáme jiné organizace. Ale činnost ekocentra, speciálně našeho, netvoří jen programy pro základní a střední školy. Děláme i poradenskou činnost pro veřejnost, takže se u nás můžete dozvědět nejrůznější legislativní věci, např. co dělat, když někde něco vytéká do řeky, někdo pokácí strom načerno nebo když najdete poraněné ptáče, co s ježkem na podzim, jak ho zazimovat. Můžete se u nás podívat do poměrně obsáhlé knihovny, zjistit si např. instituce zabývající se ochranou přírody, nabízíme kontakty na další občanská sdružení. Těch aktivit je ještě víc, protože pořádáme pro veřejnost i odborně zaměřené semináře, zabýváme se i vzděláváním krajských úředníků, podílíme se na tvorbě legislativy a čas od času pořádáme i takové akce jako je Evropská noc s netopýry nebo Festival ptactva, kde společně s Českou společností ornitologickou ukazujeme veřejnosti některé druhy ptáků, jejich kroužkování, jak vypadají další metody výzkumu ptáků, netopýrů, nebo jiných druhů živočichů.

Na co jste obzvláště pyšní, co se vám v uplynulé době nejvíc podařilo?

Je to spíše taková naše interní záležitost, že se nám podařilo stabilizovat činnost, provoz, protože přece jen to není jednoduché. Máme vlastní objekt v centru Chrudimi, jehož údržba není snadná, a současně provozujeme záchytný útulek pro psy. Jsme rádi, že už máme určité jméno v rámci města i regionu.

Mají děti zájem chodit do vašeho ekocentra?

Jak je získáváte?

Děti zájem mají. Největší zájem je o cyklus Rok v parku, to jsou takové slavnosti. Děti získávají i prostřednictvím této akce, která už se stačila vžít do povědomí, takže si o ní mezi sebou povídají, navíc máme i vlastní oddíl mladých ochranářů, a protože je to činnost zajímavá, tak se o ni děti zajímají stále víc. Na slavnostech v parku mají děti možnost trávit odpoledne, které je pro ně docela přitažlivé, občas dokonce i něco musí udělat, poznat. Velice oblíbenou činností je pro ně třídění hromádky odpadků, kterou jim dáme na igelitu a ony musí poznat, co patří do kterého kontejneru, jak se který odpad chová, a protože jsou to akce navštěvované i celými rodinami, tak jsou to někdy úsměvné záležitosti, kdy se dítě otočí na maminku a povídá: Vidiš, já jsem ti povídala, že tohle nepatří tam a tam. Škoda je, že děti mnohdy vědí, jak odpad třídit, ale ne ve všech místech se odpad třídí, kontejnerů na třídění není dost, nebo vyvážení není časté, ale všechno chce svůj čas.

Pojďme k naší účasti na Regiontour. Jak hodnotíte naše stánky, půjdete do toho s námi příští rok znovu?

Pokud můžu mluvit za nás, jsme rádi, že se vůbec můžeme zúčastnit. Už si dokonce myslím, že expozice České rady dětí a mládeže by mohla být ještě větší, aby určité typy organizací dostaly větší prostor, protože už je vidět, že z těch počátků jsme dospěli do stádia, kdy je to docela důstojná expozice a to, že nás navštívila spousta lidí, je pro nás určitou inspirací, my jsme se zase dozvěděli spoustu zajímavých věcí. To je asi důvod, proč, budeme-li mít možnost, se příští rok znovu zúčastníme.

Nevidíte jako překážku to, že nejste členy České rady dětí a mládeže (ČSOP je členem Kruhu – pozn. red.)?

V rámci těch menších útvarů, jako jsou kraje, se sektářství tohoto typu moc nepěstuje. Navíc naše organizace, která zřizuje ekocentrum, je v současné době jedním z iniciátorů a zastřešuje vznik Aliance dětí a mládeže Pardubického kraje, kde jsou organizace sdružené jak v Kruhu, tak v ČRD, a nikomu to nedělá problém.

(www.zelenydum.chrudimka.cz)

Zastavení třetí: Azimut

Z východních Čech jsem se prošla do jižních během několika vteřin. Jak by také ne, když jsou naše jednotlivé stánky těsně vedle sebe. Musím jen chvíli počkat, než ze stánku odejdou atraktivní návštěvníci, a chvílky klidu hned využívám k oslovení Vladimíra Kubáta, kterého většina z nás zná pod přezdívkou Wiki – je šéfem Azimutu a také předsedou Rady dětí a mládeže Jihočeského kraje. Hned ve čtvrtek, když jsme se tu potkali, mě na první pohled upoutala proměna jeho oblečení. Nepřijel v obleku, dlouhém plášti a černém klobouku se širokou krepou, jak jsme zvyklí vidat ho v Praze, když k nám přijede na jednání, ale byl celý kompletně omaskáčovaný.

Takže se ptám: Wiki, proč ta změna?

Samozřejmě – šaty dělají člověka. Usoudili jsme po loňských zkušenostech tady, že je třeba upoutat trochu zjevem a že právě ty kravaty a obleky, to tu nosí každý. My jsme se rozhodli, že zaujmeme diváky už svým oblečením a tím jim naznačíme činnosti, kterými se celoročně zabýváme.

Čím se Azimut pokusil přitáhnout pozornost, zejména v rámci sobotního Juniordne?

Už ve čtvrtek jsme otevřeli v těchto miniaturních podmínkách airsoftovou střílnici, takže si děti i řada dospělých návštěvníků mohla vyzkoušet, jak se střílí z airsoftových zbraní. Pro leckteré to byla novinka, mnohdy jsme tu měli tak velkou frontu, že jsme pak museli na chvílku zavřít, abychom si oddechli.

Název airsoftová zbraň asi mnohým nic neřekne, mohl bys to nám laikům přeložit?

Představte si v podstatě princip vzduchovky, s tím, že tyto zbraně nestřílejí diabolky nebo broky, ale umělohmotné kuličky, které samozřejmě také bolí, také dokáží zranit, takže je nutné přirozeně zajistit bezpečnost. Účastníci našich her se chrání brýlemi, nosí silnější oděv, při takovéto ochraně to není nebezpečné, jediné, čemu se dá ublížit, je oko – proto ty speciální brýle. Kuličky jsou různé váhy, zbraně jsou rozličných ráží, různé kvality. Pro běžné použití

stačí airsoftová zbraň zakoupená v běžném obchodě za pár desítek korun.

Čekali jste, že o váš program bude takový zájem?

Po loňských zkušenostech jsme takový zájem nečekali, ale je vidět, že naše maskáče zabraly!

Jak bys letošní Regiontour hodnotil? Myslíš, že má smysl, představovat svou činnost na tomto veletrhu?

V každém případě, protože práce s dětmi ve volném čase je nejenom záslužná, ale ve skutečnosti by měla nabízet jakési jiné zábavy než sedět doma u počítače, počítačových her, případně se toulat s nějakou partou po sídlišti. Nabízet alternativy, to je principem a smyslem našich činností. A každá propagace těchto činností má smysl. Na Regiontour 2004 určitě pojedeme zase, rozhodli jsme si to tady na místě. Nabízeli jsme tu outdoorové programy pro ucelené kolektivy, hry typu Věžeň pětileté růže, vodácký sraz, tábor pro náctileté, programy pro dospěláky. Všechny tyto naše aktivity tu našly zájemce, hovořili jsme s mnoha lidmi, takže očekáváme jistý přínos.

Moje poslední otázka také směřuje k roku 2004. České Budějovice budou hostit CVVZ (Celostátní vzájemnou výměnu zkušeností) a ty jsi šéfem přípravného štábu. Takže, jak jste na tom?

Už jsme CVVZ pořádali v roce 2000 a koneckonců sdružení Azimut při organizaci této CVVZ vzniklo. Moc se na to těšíme, chceme se vyvarovat určitých chyb, kterých jsme se minule dopustili. Náš minulý štáb je stále živý, máme to ještě v paměti. Přípravy zatím nebereme nějak křečovitě, jsou na to ještě mraky času. Zatím jsme vlastně udělali pouze dvě věci: signalizujeme do všech koutů, že u nás CVVZ bude, ať se na to všichni připraví a domluvili jsme si pořádání v gigantické škole Na máji, což je alfou a omegou při tak velké akci. Chystáme taky letos svůj špiónážní tým na CVVZ do Brna, aby okoukl, jak se bude vařit tady v Brně, měli jsme už tento špiónážní tým i loni v Praze, takže jsme se snažili pozorovat, jaké dělala Praha chyby a naopak, co bylo pěkné. Stěžejním momentem těchto příprav je najít ty správné lektory a programy, které ostatní baví, a ty už jsme si hned zamluvili i pro rok 2004. I tady jsem přišel na zajímavý program – předvádělo se tu vyřezávání z kůry, dřeva a z překližky, z bedýnek

od ovoce, což mne nesmírně zaujalo, takže jsem se hned s kolegou domluvil na lektorování, stejně jako tamhle půjdu za dráteníkem. Takže to je teď naše hlavní příprava – najít dobré náměty.

(www.webpark.cz/radambuk; www.azimut.cz)

Zastavení čtvrté: Centrum volného času Lužánky

Má další cesta směřovala do Lužánek. Ne do těch opravdických, i když ty jsou coby kamenem dohodil, neboť jsou jednou z městských částí Brna. A vedle mne stála jedna z dobrých duší CVČ Katka Děkániková, vedoucí oddělení marketingu a služeb.

Katko, co je vlastně náplní tvé práce?

Mám toho na starosti poměrně hodně. Sháním pro Lužánky sponzory, píšu projekty, reprezentuju Lužánky na veřejnosti, to znamená takové akce jako tento veletrh, dětské dny, Vánoce a podobně.

Ani vy jste si nemohli přes víkend stěžovat na nedostatek přízně dětí a mladých lidí. Co jste nabízeli?

Naši hlavní nabídkou byla propagace lednových akcí prostřednictvím letáčků, protože máme samozřejmě zájem na tom přitáhnout pozornost veřejnosti do Lužánek. Pro děti jsme připravili kreslení, skládání puzzle a pro ty větší ukázkou paličkování, což je jedna z mnoha činností, kterou veřejnosti nabízíme.

CVČ Lužánky není s ČRDM na Regiontour poprvé, takže máš určité srovnání a můžeš hodnotit.

Já si myslím, že celý veletrh zaznamenal obrovský nárůst návštěvnosti od roku 2000, kdy jsme tady byli poprvé. Sobotní návštěvnost byla nejvyšší za všechny roky. Určitě se příště zúčastníme znovu.

Před chvílí jsem si s Wikim povídala o CVVZ v Českých Budějovicích v příštím roce, ale předtím nás ještě čeká listopad 2003 tady v Brně.

Jak jste daleko s přípravami?

Přípravy jsou v plném proudu. Zatím jsme si rozdělili, kdo bude mít co ve čtyřčlenném štábu na starosti. Teď před námi leží největší oříšek – sehnat dobrou školu, alespoň tak dobrou, jako byla v Praze, nebo lepší.

(www.luzanky.cz)

Zastavení páté: jihomoravští tomíci

K jihomoravským tomíkům jsem se docela bála, protože jich byla ve stánku pěkná tlupa a nikoho z nich jsem neznala. To už za chvíli nebyla pravda, protože tomíci jsou opravdu pohodoví a nějaká ženská s diktafonem je absolutně nerozhází. Na kus řeči jsem si sedla s Martinem Příbylem z oddílu Vichr z hor a zároveň šéfem jihomoravských tomíků a s Milošem Vošterou z oddílu Pířkovci.

Martine, zkus nám stručně jihomoravské tomíky představit.

To jsou tomíci jako každý jiný, jen žijí na jižní Mora-

vě. Je to skupina oddílů Asociace turistických oddílů mládeže, která pracuje s dětmi a mládeží a stará se o to, aby naplnila nějak smysluplně jejich volný čas nějakou rozumnou cestou, aby je něco naučili, nějak je zabavili. Velkou roli hraje i vštěpování základních lidských hodnot jako přátelství, láska, tolerance, což je asi smyslem každé neziskové organizace. Z názvu A-TOM vyplývá, že se zabývá hlavně turistikou – cyklo, pěší, vodáckou i jinou, ale kromě toho i dalšími aktivitami, třeba hraním divadla nebo tancem. Rozhodně není nařízeno, že turistický oddíl mládeže musí napochodovat 150 kilometrů každý den, ale máme široké spektrum aktivit, z nichž si děti mohou vybrat. V Jihomoravském kraji je 37 oddílů, z toho větší část je brněnská – oddílům se převážně daří ve větších městech, je tady více dětí, jsou tu větší možnosti, lépe se komunikuje i mezi oddíly. Ty se často domlouvají na nějaké společné akci.

Je něco zásadního, co jihomoravské tomíky trápí?

Momentálně je největším problémem komunikace. Krajská rada A-TOM teprve vzniká a někdy máme fakt problém se domluvit, je to dáno především technickými možnostmi – ne každý má e-mail. Musíme se naučit rychle si předávat informace.

Miloši, jak hodnotíš expozici tomíků? Má smysl účastnit se takového veletrhu?

Smysl to v každém případě má, protože by veřejnost měla vědět, že existují oddíly a spolky, které se zabývají volnočasovými aktivitami. Na Regiontour si lidé chodí prohlédnout, co budou dělat ve svém volném čase, ať už je to dovolená nebo nějaký krátkodobý pobyt. Proto by tu spolky neměly chybět. Byli jsme rádi, že jsme tu měli stánek a mohli jsme propagovat oddíly A-TOM.

Takže když ti v únoru zavolám, jestli tomíci pojedou s námi na REGIONTOUR i příští rok, co mi odpovíš?

Zase půjdeme do toho. Je to náročný časově, je to náročný na lidi, ale prezentace dětských spolků sem prostě patří, aby se o nich mohla veřejnost dozvědět. Příště se jen musíme lépe s kolegy domluvit a poskládat stánky tak, aby nikdo nebyl zastrčený uprostřed a ke všem stánkům se mohli návštěvníci dostat.

(www.a-tom.cz)

Zastavení šesté: S Martinem Křížem a Zeměpisnou společností Morava

Martine, vy jste tady měli docela rušno. Co jste si pro děti připravili?

My se snažíme, aby si děti, když sem přijdou, neodnesly jen letáček nebo obrázek, ale i něco „materiálního“, nejlépe trojrozměrného, jako třeba tyto odlitky paleontologických nálezů, které nám zapůjčilo Centrum ekologické výchovy na Pálavě. Formičky často používáme při našich prezentacích, protože víme, že přitáhnou pozornost dětí, navíc s nimi běžně pracujeme i během roku.

Představ si, že bydlím v Brně a mám dvě děti školou povinné. Na co bys je lákal do svého sdružení?

Já bych je lákal nejlépe úplně na všechno, neboť máme širokou nabídku, jsme především turistická organizace, takže aby vytáhly paty z domu, daly si batoh na záda a někam s námi vyrazily. Ty mladší děti si u nás hrají, chodí na kratší výlety, toulky po okolí Brna, jezdí na kratší tábory. Děti od dvanácti

do patnácti let se zaměřují na odbornosti, vyberou svou specializaci, již se chtějí v oddíle věnovat, třeba ornitologii, meteorologii, architektuře.

Jak je vaše sdružení velké?

Naše sdružení má zhruba velikost jednoho střediska nějaké větší organizace. Máme klubovnu v centru Brna, což je velice příjemné, členů kolem stovky. Ale nejsou to jen Brňáci, dvacet dětí máme i v Mikulově.

Jak bys hodnotil naši expozici na REGIONTOUR?

Smysl tkví určitě v tom, že se ukážeme veřejnosti. My sem jdeme i s tím, že tu získáme nové členy. Myslím, že se příští rok budeme chtít zúčastnit znovu, jen doufám, že do toho nic nepříjde. (www.zsmorava.adam.cz)

Tak a to je všechno. Ne, že by se nedalo o REGIONTOURU ještě povídat, ale není místo.

Poděkování za pomoc náleží:

- Ludku Říhovi za zapůjčení altánů;
- Katce Děkaníkové z CVC Lužánky za zapůjčení nábytku;
- panu ing. Janu Šilhánkovi z BVV as.s. za mnohaletou vstřícnost při jednáních a trvalou podporu prezentace ČRD M;
- všem zpovídáným za trpělivost, kterou se mnou měli;
- celému pracovnímu týmu a všem sdružením za to, že se to nakonec tak povedlo.

Více informací na: www.adam.cz

Tečka na závěr

Po návratu z REGIONTOURU se jako první přihlásili na příští rok brněnští skauti. Pokud by je někdo chtěl následovat, může tak učinit už nyní v kanceláři ČRD M, tel. 234 621 209, nebo na e-mailu: zastcrdm@dam.cz

Hanka Konopiská

Youropa – budoucnost Evropy

Ptáte se, co to je ta Youropa? Je to spojení dvou slov – Youth a Europe. Dalo by se to chápat jako mládež v Evropě a také to byla zajímavá konference v Dánsku.

V době od 5. do 8. prosince se sjelo do Kodaně 270 mladých z celé Evropy. Společným cílem bylo podělit se o představy a vize budoucí Evropy. Organizátoři si pro nás připravili hned v úvodu simulační hru, která nás nejen stmelila, ale postavila nás do role, v níž jsme dosud nebyli. Jako Evropský parlament mladých jsme v roce 2020 čelili nenadálému teroristickému útoku na bruselské ústředí Evropské unie. V roli jediné platformy s možností rozhodnout, jak situaci řešit jsme neváhali a vrhli se do dění.

Úvod byl tedy více než výjimečný. Naše pocity by se daly zachytit asi takto:

Píše se rok 2020 a Evropa oslavuje desáté výročí vzniku evropské ústavy. V Kodani zasedá Evropský parlament mládeže a společně sleduje televizní přenos z Bruselu. Náhle přichází zpráva, že bruselský parlament je obsazen švédskými teroristy a na 3000 hostů je uvězněno jako rukojmí. Parlament mládeže musí rychle jednat... Každý z nás se tak na několik hodin vžil do role mladého politika, který se snaží odvrátit válku uprostřed Evropy a zároveň se prosadit ve vlastní politické straně. Každý z nás musel jednat rychle, obezřetně a většinou obhajovat názory, k nimž má ve skutečném životě dost daleko... I přes velkou únavu se většina účastníků do hry opravdu intenzivně zapojila. Velkou měrou k tomu přispělo i živé televizní zpravodajství, přítomnost „sovětských tajných agentů“ anebo nefalšované střety mezi armádou a demonstranty. Kromě pobavení jsme tak měli výbornou možnost seznámit se navzájem již první den.

Druhý den jsme se vrátili z politického výsledku zástupců lidu Evropy do současnosti a v různých sekcích jsme si vyměňovali názory a myšlenky týkající se její budoucnosti. Ve třech pracovních skupinách (rozšiřování EU, globalizace a EU, Evropský Konvent) padlo mnoho zajímavých nápadů. Daleko přínosnější a více určující však byla fóra probíhající třetí den konference. Bylo jich devět a v každém debatovalo max. 30 účastníků.

Jen namátkou ocituji pasáže z některých z nich. Celý dokument je možno stáhnout v elektronické podobě na internetových stránkách www.youropa.dk/conference.

Z fóra o rozšíření a institucích EU: „Většina účastníků cítila, že nejen budoucí ústava EU musí být přijata v širokém evropském referendu, ale názory občanů EU by se neměly přehlížet i v ostatních důležitých otázkách. Účastníci se shodli také např. na tom, že Turecko je důležitou zemí pro EU, je součástí Evropy a v mnohém se zdokonalilo. EU by měla zůstat otevřená dalšímu rozšiřování. Většina skupiny souhlasila se zachováním všech jazyků členských států jako oficiálních po rozšíření a se zavedením dvou pracovních jazyků EU. Je nezbytné překládat všechny dokumenty do všech oficiálních jazyků proto, aby byla zajištěna jejich otevřenost a přístupnost všem občanům budoucí EU.“

Z fóra o EU a globalizaci: „EU by měla převzít zodpovědnost za dodržování a naplňování globálních dohod o trvale udržitelném rozvoji Země. Dále by dle mladých zástupců v tomto fóru měla stanovit podmínky pro trh. Železnice by v budoucnu měly být více užívány oproti nákladním automobilům. Je zodpovědností EU nabízet know-how a expertizy směřující k rozvoji zemí například v oblasti vzdělávání a školství, zdraví a zemědělství.“

Z fóra o demokracii a občanské společnosti: Mladí lidé se společně shodli, že občanská společnost je charakterizována otevřeností ke každému, kdo chce měnit, přispívat.

V otázce aktivního občanství se během diskuse odlišily dva aspekty, právní a sociální. Oba se musí vzít v úvahu. Občanství není pouze záležitostí obecných hodnot, ale také práv a zodpovědnosti. Diskutovalo se také o tom, zda je potřebné tzv. evropské občanství. Někteří věří, že může a mělo by být ustaveno, ostatní si myslí, že se má jednat o opačný proces, tedy, že by mělo vzniknout samovolně tím, že EU bude podporovat mezinárodní spolupráci.

Návrhů a postřehů bylo mnoho. Místy bylo jednáni nadměrně zajímavé a místy dokonce velmi dravé. Zvláště zástupce tzv. euroskepticismu paní Sharon E. Bonici z Malty rozproudila živou diskusi na téma rozšiřování EU.

Moderátoři jednotlivých debat naše názory shrnuli a závěry prezentovali na posledním nedělním shrnání. Zde jsme také poprvé viděli reportáž, která se o nás účastnících v průběhu konference natáčela a líbila se nejen nám, ale i dánské ministryni vzdělávání a dalším hostům, kteří přijali pozvání na toto závěrečné fórum.

Příprava konference trvala téměř rok a všem organizátorům za to patří velký dík. Nikdo z nás nečekal, že najdeme odpověď na bolístky Evropské unie a předstihneme profesionální bruselské politiky. Děkujeme za to, že jsme měli možnost se do Kodaně vypravit. Navázali jsme nové kontakty a přátelství a vrátili se opět o něco moudřejší a motivovaní pro přípravu aktivit souvisejících s EU.

Jiří Kučera – Junák, Petra Machalková – FoS ČR

Další rok jistoty s Generali

Na prahu nového roku jsme se zeptali Ing. Petra Hájka, prokuristy Generali Pojišťovny a.s., na problematiku týkající se pojistných smluv mezi ČRDM a GP.

Jakým způsobem se cena pojištění kalkuluje?

Výše pojistného je kalkulována na osobu, tj. po splnění všech náležitostí (schválení rozsahu sdružení Ministerstvem financí) je vyčíslen počet jednotlivých sdružení včetně úhrnu jejich členů. Na základě těchto údajů je poté definitivně stanovena „cena pojištění“. S ohledem na relativně náročný proces schvalování a následného uvolnění finančních prostředků ze státního rozpočtu očekáváme platbu peněz najednou, tj. formou jednorázové splátky.

Jaké byly ceny u předchozích smluv? Pokud se výrazněji lišily, proč?

Objem pojistného se v posledních letech výrazně nelišil. Celková částka představuje hodnotu přesahující 3 miliony Kč. Výraznější diferenci ve výši pojistného bych viděl v letech 2000 a 2001, kdy se díky popularitě smlouvy připojila samostatně i jiná sdružení, jež dotaci ze státního rozpočtu čerpat nemohou. Využila tak možnosti výhod pojistného krytí a ke smlouvě se připojila.

Jedná se jen o úrazové, nebo i o další druhy pojištění?

ČRDM jako významný partner zastřešující sdružení dětí a mládeže byla při definování podmínek

úrazového pojištění, a to i pro ta sdružení, jež nejsou zastřešena ČRDM. Sama pak iniciovala uzavření smluv pojištění odpovědnosti za škody a cestovní pojištění. V současné době probíhají intenzivní jednání o pojištění majetku jednotlivých sdružení.

Při hodnocení spolupráce zaznívala z obou stran spokojenost, skutečně byl dosavadní průběh tak bezproblémový?

Dosavadní průběh smlouvy je bezproblémový. Naši vzájemnou spolupráci lze hodnotit velmi pozitivně. Svým rozsahem zahrnuje smlouva úrazového pojištění nebývalé velký objem pojištěných osob – více než 210.000 pojištěnců. Na samotném startu spolupráce jsem tak řešili řadu nejasností organizačního, či administrativního charakteru. Společnými silami se zástupci ČRDM jsme „vychytali“ některé nedostatky a oblast spolupráce ještě rozšířili. Mám tím na mysli marketingovou spolupráci především v oblasti podpory volnočasových aktivit, regionální podpory sdružení či účasti na Bambiriádě.

Co si myslíte o nařízení ministerstva, že na tento druh smlouvy se musí každoročně vypisovat výběrové řízení (jistě by bylo jednodušší – otázkou je, zda i výhodnější – uzavřít smlouvu např. rovnou na pět let)?

Je těžké odpovědět na tuto otázku. Z našeho pohledu by pochopitelně bylo jednodušší uzavřít

pojistnou smlouvu na období delší, a to především díky výraznému snížení administrativních nákladů včetně možnosti zajímavého modelování výhodnějších pojistných technických podmínek. Na druhou stranu asi rozumím požadavku Ministerstva financí pro každoroční vyhlášení soutěže.

Překvapilo by Vás, kdyby letošní výběrové řízení nakonec vyhrála jiná pojišťovna?

Odpověď je jasná - určitě ano a překvapení by to bylo nemilé. Věříme, že jsme i my pro Českou radu dětí a mládeže, jakožto i pro její členská sdružení, dobrým partnerem. Naše vzájemné vztahy to potvrzují.

Panu ing. Petru Hájkovi za odpovědi děkujeme a do roku 2003 přejeme mnoho úspěchů!

Za Archu se ptal O. Koudela (oko)

Marketingové setkání ČRDM a Generali Pojišťovny a.s.

Zástupci ČRDM a Generali Pojišťovny a.s. se 12. února sešli ke společnému jednání. ČRDM zde nezastupovali její statutáři, ale zástupci sdružení, kteří projeví o tento seminář značný zájem. Sestava se sešla vskutku reprezentativní: Petr Zapletal, prezident AMD; Tomáš Kaplan, místopředseda Hnutí Brontosaurus; Petr Asszonyi, předseda Dorostové unie; Vladimír Wiki Kubát, šéf Azimutu a RADAMBuK; Martin Bělohlávek, předseda Pionýra; Jaroslav Jičínský, fund-

raiser Junáka; Vít Madron a Karel Pavel z ústředí A-TOM; Hanka Konopiská za Kancelář ČRDM. Významnými partnery jim byli prokurista GP ing. Petr Hájek a šéf oddělení marketingu Risto Sokolovský. Hlavními body bylo projednání rozvoje marketingových vztahů, přehodnocení cestovní pojišťky či možnosti získání sponzoringu na projekty ČRDM. Pro více informací kontaktujte Kancelář ČRDM na e-mailové adrese zastcrdm@adam.cz.

Zpravodaj ČRDM o výchově a využití volného času dětí a mládeže

ARCHA

Registrace Ministerstvem kultury: MK ČR 8135
Tematická skupina 13A/A8, ISSN 1212 - 5016
Podávání novinových zásilek povoleno
Českou poštou, s.p., odštepňný závod Přeprava,
č.j. 1259/99 ze dne 29. 3. 1999

Redakce: Jakub Kořínek - vedoucí redaktor,
Mgr. Hana Konopiská, Mgr. Jiří Zajíc
Adresa redakce: Česká rada dětí a mládeže
Senovážné náměstí 977/24, 116 47 Praha 1
tel: 234 621 379, fax: 234 621 541
e-mail: archa@adam.cz
IČO: 68379439

Graf. úprava a sazba Michala Rocmanová akad. mal.
Tiskne TG TISK s.r.o. Lanškroun
Fotografie z archivů členských sdružení ČRDM
Příspěvky přijímáme nejlépe ve Word 7.0 nebo RTF
Vychází 8 x za rok

společenství
(Jan 10)

SVČ Pohoda
při Slezské
Diakonii

Sdružení
pracovníků
DDM v ČR

SDO Vltava

Prima děti

ČRDM – aneb „střecha“ se vám představuje

Střecha? Není pochyb, že ji každý pořádný dům potřebuje. Chrání ho proti vnější nepřízni a poutníka současně zdálky upozorňuje: Jsme tady. Jestlipak ale „střechu“ potřebují sdružení dětí a mládeže? Potřebují chránit proti „vnější nepřízni“ a současně na sebe viditelně a přitažlivě upozorňovat? Samozřejmě. Onou „vnější nepřízní“ by v prvé řadě mohly být různé právně zakotvené nápady o tom, kdo, kde a jak smí či nesmí s dětmi a mladými tuhle činnost konat – takže by se záhy ukázalo, že ji vlastně nemůže konat skoro nikdo, nikde a nijak. A pak jde o peníze. Rozhodně si nemyslíme, že jde o peníze až na prvním místě, ale jde také o peníze. Málo jich mají pochopitelně všichni. Někteří subjektivně – a většina z nás objektivně. Jde o to, aby pro výchovu dětí a mladých lidí vůbec byly. A k tomu je – v mediálním věku zejména – potřeba „být viděn“. Správným způsobem, správnými lidmi.

O tohle se snaží pochopitelně každé sdružení dětí a mládeže. Od největšího až k úplně malému. Jelikož výsledky téhle snahy nebyly v 90. letech nijak valné (také pochopitelně), zkoušejí to v posledních letech také společně. Velká většina těch známých si v létě roku 1998 k tomu založila Českou radu dětí a mládeže. Do „štítu“ si vepsala toto: **„Posláním ČRDM je podporovat v duchu Úmluvy o právech dítěte oprávněné zájmy dětí a mládeže ve snaze napomáhat všestrannému rozvoji mladých lidí po stránce duchovní, duševní, tělesné a sociální. Své poslání naplňuje ČRDM tím, že podporuje činnost svých členů, zejména snahu o vytváření právních, hospodářských, společenských a kulturních podmínek vhodných pro jejich činnost. ČRDM zastupuje své členy vůči domácím i zahraničním orgánům, organizacím a institucím.“**

V ARŠE vás pravidelně informujeme o tom, jak se jí to daří či nedaří. Tady upozorníme pouze na jednu aktivitu, která by bez ČRDM určitě nebyla, jež pomáhá právě tím, že podstatně přesahuje její hranice: Ano, je řeč o Bambiriádě. Ta letošní proběhne ve dvaceti městech a chce vyjádřit to, co sice víme skoro všichni, ale hledí na to zatím jen málokterí z nás: **Cím pomůžeme naplnit srdce našich dětí, tím ony naplní náš svět.** Pro rodiče a vychovatele to platí v první řadě, ale zdaleka nejen pro ně. Cím naplňují srdce dnešních dětí a mladých lidí média? A co politici a ostatní lidé z veřejné sféry? Tak právě o tom je letošní Bambiriáda.

Členy ČRDM je dnes již 46 sdružení dětí a mládeže či s dětmi a mládeží pracujících – s více než 180 tisíci členy: Asociace debatních klubů, Asociace křesťanských sdružení mládeže, Asociace malých debružářů ČR, Asociace středoškolských klubů ČR, Asociace turistických oddílů mládeže ČR, AVZOTSC ČR, AZIMUT, Česká tábornická unie, Dorostová unie – sdružení křesťanských dorostů, Folklorní sdružení ČR, Hnutí Brontosaurus, INEX – sdružení dobrovolných aktivit, Informační centrum oddílů a klubů, Junák – svaz skautů a skautek České republiky, Keltoi, občanské sdružení, Klub Domino, Dětská tisková agentura, Klub úplně fantastické rekreace, Křesťanské sdružení Benjamin, místní sdružení 04, Květ – sdružení klubů dětí a dětských domovů, Liga lesní moudrosti, Lípa 2, Malý princ o.s., Mládež Českého červeného kříže, Moravský klub myslivecké výchovy, Občanské sdružení Altus, Občanské sdružení Lače Čhave, Občanské sdružení Letní dům, Občanské sdružení Táborníček, Pionýr, Prima děti, Program pro mládež Cena vévody z Edinburghu, Royal Rangers v ČR, Sdružení Rubín, Salesiánské hnutí mládeže, Salesiánské kluby mládeže, Samostatná dětská organizace Vltava, Samostatný kmenový a klubový svaz Dakota, Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, Společenství (Jan 10), SVČ Pohoda při slezské diakonii, T.O. Střelka, YMCA v České republice, ZÁLESÁK – svaz pro pobyt v přírodě, Zeměpisná společnost „Morava“

Podpůrné a spolupracující organizace: NICEM – Národní informační centrum mládeže ČR, Sdružení pracovníků DDM v ČR

